

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Perspektivy vývoje života v obcích Tachovska

David Příhoda

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra antropologie

Studijní program Sociální a kulturní antropologie

Bakalářská práce

Perspektivy vývoje života v obcích Tachovska

David Příhoda

Vedoucí práce:

Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

Katedra antropologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Konzultant:

Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

Katedra antropologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Mgr. Gabriela Fatková, Ph.D.

Katedra antropologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil pouze uvedené prameny a literaturu.

Plzeň, červenec 2022

.....

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu Doc. Petru Lozoviukovi, Ph.D. za jeho cenné rady, vstřícný přístup, trpělivost a motivaci při vedení bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval konzultantům mé bakalářské práce a to Mgr. Tomáši Hirtovi PhD. a Mgr. Gabriele Fatkové PhD. za jejich cenné rady a pomoc při tvorbě bakalářské práce. Děkuji i respondentům za ochotu během rozhovorů pro můj výzkumu.

Abstrakt:

Bakalářská práce si klade za cíl z etnografického úhlu pohledu reflektovat problematiku amenitní migrace na příkladu několika obcí v česko-německém pohraničí v oblasti Tachovska. V rámci empirického šetření byla zvláštní pozornost věnována otázce, jak místní obyvatelé reinterpretojí lokální situaci ve zkoumaných obcích a jaký byl jejich důvod migrace do zmíněné oblasti. Bakalářská práce se skládá ze tří částí. První je věnována vymezení klíčových pojmů, druhá místnímu šetření a třetí část je zaměřena na průběh a výsledky empirického výzkumu.

Sběr empirických dat byl prováděn prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů a zúčastněného i nezúčastněného pozorování. Doplňkový zdroj pramenů představují archiválie, osobní dokumenty, lokální periodika a sekundární literatura.

Obsah

Abstrakt:.....	5
Obsah	6
ÚVOD.....	7
1. TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1.1 Důvody a motivace k obecné migraci.....	11
1.2 Vymezení pojmu amenitní migrace.....	13
1.3 Kolektivní paměť.....	15
1.4 Push and pull model	17
1.5 Vymezení pojmu Sudety.....	19
1.6 Vymezení pojmu Sudetští Němci.....	20
2 METODOLOGIE	21
3 VÝSLEDKY VÝZKUMU	24
3.1 Biografické aspekty vyprávění	25
3.2 Geografické aspekty biografického vyprávění.....	32
3.3 Historické aspekty biografického vyprávění.....	35
3.4 Perspektivy vývoje lokality	39
3.5 Vyhodnocení výsledků výzkumu	45
3.6 Seznam respondentů.....	49
ZÁVĚR.....	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:.....	52

Úvod

Hlavním předmětem této bakalářské práce je zkoumání jednoho z typů dnešní migrace, konkrétně migrace amenitní. Ta se popisuje jako přesun obyvatel z městského prostředí do rurálních oblastí za účelem zvýšení životní úrovně. Tento typ migrace se mezi lidmi objevuje v posledních letech čím dál tím častěji. Migrace je označována jako globální fenomén a v posledních letech nabírá na intenzitě. Světová média upozorňují především na vnější migraci, kdy jedinci či skupiny migrují v rámci jednotlivých státních celků. Vnitřní, respektive vnitrostátní migrace, bývá často upozaděna či dokonce mnohými přehlížena i přes fakt, že tvoří většinový podíl veškeré migrace. Amenitní migrace je jedním z typů vnitrostátní migrace, u které lze v poslední době sledovat rapidní nárůst. V dnešní době sílí moc ekonomického a průmyslového sektoru, což lidstvo motivuje k potřebě co největšího zisku. Právě zisk je pro některé lidi měřítko životní úrovně a spokojenosti. Existují však lidé, kteří tento postoj nesdílí, kteří mají odlišné životní priority a představy. Právě tato skupina lidí často prochází procesem amenitní migrace. V tomto druhu migrace vidím v budoucích letech velký potenciál. Dění ve světě se stále zrychluje a města se rozrůstají o jedince preferující zisk. Do vesnického prostředí naopak migrují lidé, u kterých kumulace ekonomického kapitálu není primárním ukazatelem životní úrovně. V souvislosti s tímto faktem sílí i vliv amenitní migrace.

Ve své práci se zaměřím na amenitní migraci probíhající na Tachovsku a její vliv na danou oblast. Cílem této bakalářské práce je reflektovat problematiku amenitní migrace a její vliv na jednotlivé perspektivy vývoje oblasti Tachovska. Předmětem výzkumu bude zároveň zjistit způsob vnímání lokality amenitními migranty a místními rodáky, a jak místní obyvatelé reinterpretovali lokální situaci a její případný rozvoj či úpadek. Z etnografického úhlu pohledu bude reflektováno, jak se promítly historické události 20. století do kolektivní paměti tamního obyvatelstva a do jaké míry jsou tyto události signifikantní pro případnou migraci do oblasti. Hlavním cílem bude objasnit, jak se liší motivace a míra aktivity při obnově a budování lokality bývalých Sudet u místních rodáků a amenitních migrantů.

V teoretické části této práce budou představeny obecné pojmy, jako je migrace jako fenomén každodenního života, důvody vedoucí k migraci a samotný pojem amenitní migrace. V kapitole „Historický náčrt oblasti bývalých Sudet“ je popsána historie zkoumané lokality a jejích obyvatel. Následuje kapitola „Metodologie“, kde je představena lokalita, techniky a způsob, kterým byl proveden sběr dat pro praktickou část práce. V poslední části práce jsou představeny jednotlivé interpretace provedených rozhovorů a jejich analýza.

1. TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části této práce bude představena obecná definice pojmu migrace jako globálního fenoménu. Následuje představení historického vývoje migračních teorií a důvody vedoucí ke vzniku migračních toků. Dále bude definován samotný pojem amenitní migrace, způsoby jejího vzniku a historický vývoj zkoumání tohoto pojmu. V závěru kapitoly budou představeny migrační teorie a modely, skrze které bude problematika amenitní migrace interpretována. Vymezení obecného významu pojmu migrace

V první kapitole své bakalářské práce bych se rád věnoval významu migrace v obecném slova smyslu. Tato práce se zaměřuje výhradně na jednu z odnoží migrace, a to na migraci amenitní. Pojem migrace je v dnešní době považován za globální fenomén. Pro porozumění mé bakalářské práci je tento pojem klíčový, a proto považuji za nutnost se mu v této kapitole podrobněji věnovat a definovat ho. V následujících odstavcích definuji základní pojmy související s migrací, nastíním možné teoretické uchopení migrace a ve stručnosti popíši rozdělení migrace, které bude zahrnovat i pro mou bakalářskou práci stěžejní pojem amenitní migrace.

Migrace je obecně definována jako přesun živých organismů či objektů z místa na místo (Rumpík 2021/2022). Tato definice totiž nezahrnuje pouze lidskou migraci, ale také ji můžeme aplikovat i v jiných vědních oborech, jako například v zoologii, mluvíme-li o migraci zvířat, v biologii u rostlinstva, v medicíně v

případě migrace genů, či v astronomii při popisu pohybu vesmírných těles. Ani na tyto složky nesmíme zapomenout při snaze obecně definovat zmíněný pojem. V mé bakalářské práci se ale výhradně zaměřuji na migraci lidskou. Tu zkoumají společenské vědy jako antropologie, sociologie, ekonomie, demografie atd.

Významný český etnolog Zdeněk Uherek uvádí: „Pojem migrace lze v češtině vystihnout rovněž slovem stěhování. Jedná se o pohyb v prostoru za účelem změny místa pobytu.” (Uherek 2016: 7). Uherek tuto definici migrace zaměřuje výhradně na lidskou migraci, i když by bez uvedení kontextu definice šla vztáhnout i na zvířecí migraci, např. stěhování ptactva během zimních měsíců směrem na jih. Další definici, tentokrát orientovanou pouze na lidské osoby, uvádí Mezinárodní organizace pro migraci (International Organization for Migration), sídlící ve švýcarské Ženevě. Definice zní následovně: „pohyb osoby nebo skupiny osob z jedné geografické jednotky do druhé přes administrativní či politickou hranici s cílem usadit se definitivně nebo přechodně na místě jiném, než je místo původu osoby“ (IOM: 2003).

Otázka migrace upoutala pozornost vědců teprve ve druhé polovině 19. století. Zájem podnítilo rušné migrační období a s ním spojené nemalé pohyby obyvatelstva v důsledku urbanizace a industrializace, která se ve velké míře promítla v Evropě, ale také ve Spojených státech amerických. Důvodem byla ekonomická nerovnost mezi jednotlivými regiony a státy jak v Evropě, tak v USA (Uherek, 2016). Jak uvádí Uherek, úplně první migrační teorie vznikla ve Spojeném království. To nahrává její pozdější kritice o označení jako příliš individualistická. Navzdory tomu je do dnešních dnů tato teorie často citována (Uherek, 2016). V návaznosti na tuto migrační teorii Uherek uvádí: „Její základy lze hledat v neoklasické ekonomii, která chápe ekonomiku jako účel a prostředek společenského pohybu.” (Uherek 2016: 31). Toto období se logicky promítá i do samotného názvu teorie - jde tedy o neoklasickou teorii migrace. Zde nesmíme opomenout přínos E. G. Ravensteina. Právě on přišel v druhé polovině 19. století s průlomovou myšlenkou pro studium migrace. Britský geograf a kartograf s

německými kořeny Ernst Georg Ravenstein (1834–1913) v letech 1885 a 1889 ve snaze o posunutí vědy vpřed v oblasti migrace definoval ve svých dílech tzv. “Ravensteinovy zákony migrace”. Tím tak významně ovlivnil následující odborné studie zabývající se procesy migrace a jejich strukturou. Z těchto sedmi univerzálních bodů migrace následně vycházelo mnoho dalších autorů při formulování svých migračních teorií. Ravensteinovy zákony migrace znějí:

- Každý migrační tok vytváří zpětnou migraci.
- Většina migrantů se přesunuje na krátkou vzdálenost.
- Migranti, kteří migrují na delší vzdálenosti, mají sklon vybírat si jako destinaci velká města.
- Venkovské obyvatelstvo migruje více než obyvatelé městských oblastí.
- Rodiny jsou méně aktivní v mezinárodní migraci než mladí dospělí jedinci.
- Většinu migrantů tvoří dospělé osoby.
- Velká města rostou především v důsledku migrace spíše než díky přirozenému přírůstku (Ravenstein, 1885, 1889).

Problémem Ravensteinových zákonů byla jejich nemožnost uplatnění v postmoderní globální společnosti. Ravenstein zákony stanovil v důsledku urbanizace a moderní společnosti. V postmoderní společnosti byla jejich platnost již snadno zpochybnitelná (Uherek, 2016). Ravenstein se totiž výhradně zaměřoval na migrační pohyby a toky obyvatelstva, kdežto důvody, proč lidé migrují, zcela opomíjí. Jeho tvrzení, že lidé migrují výlučně z ekonomických důvodů, tedy že migrují s cílem nalezení a získání lepšího pracovního místa či uplatnění s větším finančním ohodnocením, se dokonale shoduje s ideologií neoklasického období, ve kterém Ravenstein publikoval. Nucenou nebo vynucenou migraci vůbec nebere v úvahu. Lze tedy říci, že tyto zákony mají určitě svoji hodnotu, avšak pouze pokud nahlížíme na problematiku

migrace výhradně z ekonomické perspektivy a nikoliv například ze sociologické či antropologické. Zde bychom mohli namítnout, že i Ravenstein se zaměřoval výhradně na jedince a veškerou migraci vnímal jako přesun jednotlivců z místa na místo. Pokud se v dnešní době antropologie chce věnovat otázce migrace, zaměřila by se právě na jedince, nebo malou skupinku, např. rodinu a její vnímání a důvody migrace. Ravenstein zde však viděl pouze ekonomické důvody a jiné opomenul.

1.1 Důvody a motivace k obecné migraci

Možností rozdělení pojmu migrace je velké množství. Lze na ni nahlížet z mnoha úhlů a z mnoha teoretických a oborových východisek, jelikož samotný migrant může mít ke své migraci více jak subjektivních, tak objektivních důvodů. Migranta mohou k migraci pohánět ekonomické důvody, environmentální, bezpečnostní a politické, sociální či snaha dostat se za rodinným příslušníkem. V další části jsou v krátkosti popsány výše uvedené důvody k migraci.

Ekonomické důvody: Tento druh migrace je často prezentován jako nejčastější důvod, který uvádí masy lidí, ale i jednotlivce do pohybu. Vedle neoklasické teorie pojetí migrace se objevuje 80. letech 20. století tzv. “nová ekonomická migrace” (Uherek, 2016). Ta opomíjí dosavadní přesvědčení, že člověka k migraci vede pouze vlastní motivace či potřeba zlepšení životních podmínek skrze ekonomickou stránku věci. Tvrdí, že je zde složitější struktura rozhodování, kde mají svůj rozhodovací hlas také příbuzní dotyčného migranta, daná migrace se tak přizpůsobuje kolektivním potřebám rodiny či sociální skupiny. Obecně řečeno, přikládá se zde větší důležitost celkové stabilizaci a zvýšení finančních příjmů pro celou sociální skupinu či rodinu, do které samotný migrant patří. Tato teorie také lépe odpovídá mému chápání ekonomické migrace, kde je primárním cílem cesta za získáním lepších pracovních podmínek a především vyššího finančního ohodnocení. Babická tvrdí, že velkou roli v ekonomicky vyspělých zemích většinou hraje “teorie dvojího trhu”, kdy

ekonomičtí imigranti v cílové zemi provádějí méně žádanou a pro ekonomiku onoho vyspělého státu nízkou placenou práci. Typickým příkladem na našem území jsou např. pracovníci přicházející z východní Evropy. Ti většinou přicházejí především z ekonomických důvodů (Babická, 2011: 183).

Environmentální důvody: Stejně jako zde hrají přírodní podmínky a katastrofy. Důvody environmentální migrace mohou být například záplavy, sopečná činnost, zemětřesení, sucho apod., ale také umělá úprava krajiny (stavění přehrad, dálnic, těžba nerostných surovin) (Stojanov, Kavanová, 2009). Jde tedy o migraci v důsledku ohrožení zdraví, rozvoje oblasti či pouhá snaha o zvýšení životní úrovně skrze prostředí. Tento poslední bod je spjat se samotnou amenitní migrací, které se podrobněji budu věnovat v další kapitole.

Bezpečnostní a politické důvody: Osoby migrující z bezpečnostních či politických důvodů jsou většinou označovány za uprchlíky. Takové osoby mají opodstatněný strach z možného pronásledování z rasových, náboženských či národnostních důvodů. Důvodem může být i válečný konflikt či státní převrat (Rumpík, 2021/2022).

Sociální důvody: Jsou ryze subjektivní důvody jedince. Neohrožují ho žádné životu nebezpečné události, tudíž jde např. o snahu zlepšení životní úrovně.

Migrace za rodinným příslušníkem: Projevuje se vnitřní touhou být blíže svým rodinným příslušníkům či přátelům. Stejně jako u sociálních důvodů je zde klíčová osobní motivace jedince.

Možných dalších rozdělení migrace je pochopitelně více. Lze použít rozdělení dle hlediska časového horizontu (*longue duree*, konjunktura a událost), nebo dle zamýšlené doby setrvání migranta na novém místě. Takovou migraci rozdělujeme na dočasnou a trvalou. Pro teoretickou část mé práce je důležité zmínit rozdělení dle migračních kategorií. Uherek uvádí, že mezi tyto kategorie

patří primitivní migrace, neboli kočování, nucená migrace, která je úzce spjata s pohraničními dějinami naší země, kdy bylo německé obyvatelstvo po skončení druhé světové války vysídleno. Právě onen proces vysídlení je charakteristický pro nucenou migraci. Dále je nutné zmínit vynucenou migraci, která může být chápána jako útěk jedinců či skupiny před přímým ohrožením života, tedy například před válečným konfliktem. Předposlední kategorie je svobodná migrace, která má za příčinu většinou sociální důvody (viz. kapitola výše) a nějaké osobní preference či motivace. Poslední kategorií označujeme masovou migraci, kde jde zpravidla o určitou formu kolektivního jednání a přesunu většího počtu lidí z místa na místo. Charakteristická je pro skupiny a jejich pohyb, ne pro jednotlivce (Uherek 2016: 38). Je důležité zdůraznit, že migrace je neuvěřitelně komplexní jev. Možností chápání pojmu migrace, její definice a pojetí v praxi se oborově dosti liší. Právě kvůli komplexitě pojmu dodnes neexistuje žádná ucelená teorie migrace a s rostoucí mírou globalizace dnešního světa, která je pro migraci velice příhodná, je vznik ucelené teorie dosti vzdálený. V důsledku globálního zrychlování přesunu lidí, díky rozvoji dopravních možností a jejich snazší finanční dostupnosti, migrace čím dál tím více graduje. Uherek uvádí: „Cestování je mnohem snazší, dostupnější a levnější než v minulosti“ (Uherek 2016: 123). Tato gradace není pro stanovení ucelené teorie migrace nikterak příznivá. V souvislosti s globalizací je nutné zmínit i rozvoj informačních technologií, které celou globalizaci umocňují a často slouží jako informační kanál pro migranty. Tuto kapitolu jsem pojal jako obecné nastínění pojmu migrace. V dalších částech se zaměřím podrobněji na amenitní migraci.

1.2 Vymezení pojmu amenitní migrace

Klíčovým pojmem pro mou bakalářskou práci je pojem amenitní migrace (amenity migration). Významný český kulturní ekolog Michael Bartoš amenitní migraci definuje jako: „[...] specifický typ migrace, která zpravidla směřuje z urbánního prostředí do rurálních oblastí a primárně není motivována ekonomicky,

ale snahou žít v území s hodnotnějším přírodním, případně i sociálním a kulturním prostředím, a tím dosáhnout vyšší kvality života” (Bartoš 2005: 315). Bartoš uvádí, že tento termín je v posledních letech čím dál tím více zmiňován v odborné literatuře zabývající se tématem sociální ekologie a kvalitou lidského života. Jedná se o poměrně specifickou formu migrace, která se v akademické sféře pohybuje teprve od 80. let 20. století (Bartoš 2005: 315). Lze citovat Bartoše: „Není přesně známo, kdy se termín „amenity migration“ poprvé objevil v odborné literatuře. Jisté však je, že již v osmdesátých letech minulého století byly publikovány odborné práce, které již měly termín „amenities“ ve spojení s migrací ve svém názvu” (Bartoš 2011: 15). Jedná se tedy o stále relativně nový druh migrace, přestože v posledních letech počty amenitních migrantů prudce stoupají, a tak se z amenitní migrace postupně stává globální fenomén. Charakteristickým prvkem amenitní migrace je, že není motivována primárně ekonomicky. Právě v tomto ohledu se tento druh migrace neshoduje s ideologií neoklasického vnímání migrace. Je nutné konstatovat, že neoklasické pojetí se zabývá převážně migrací na mezinárodní úrovni. Amenitní migrace je charakteristická jak pro mezinárodní (globální), tak pro interní (lokální) migraci. Zmiňovaná interní, tedy vnitrostátní amenitní migrace, převažuje nad mezinárodní. S dosavadní rychlostí globalizace lze však předpokládat, že i mezinárodní amenitní migrace zaznamená v nejbližších letech přírůstek v počtu migrantů.

Pokud chceme hledat a zkoumat podněty pro amenitní migraci, je nutné zohlednit a analyzovat konkrétní životní příběhy jedinců, jejich nálady a postoje jak vůči urbánnímu, tak rurálnímu prostředí. Právě v případě analýzy jednotlivců lze snadněji odhalit klíčovou složku amenitní migrace. Tím se u amenitních migrantů stává primárně potřeba zvýšení kvality životní úrovně. Potřebu zvýšení úrovně kvality života skrze přírodní, kulturní a sociální prostředí však nesdílí univerzálně všichni lidé, jelikož tato potřeba není nijak zakořeněná v naší DNA či mysli. Onu potřebu pocítují pouze lidé, kteří staví výše zmíněné faktory do čela

svého hodnotového žebříčku. Prostředí, kde daný jedinec žije, musí být v onom hodnotové žebříčku výše, na úkor například možnému dojíždění za prací, nižšímu finančnímu ohodnocení skrze lokální ekonomickou situaci, nižší míře možností kulturního vyžití apod.

V několika případech během rozhovorů s respondenty bylo vyzorováno, že jedním ze stěžejních důvodů pro vznik amenitní migrace je cestovní ruch. Jedná se o určitý předstupeň samotného finálního přesídlení amenitního migranta do cílové oblasti. Cestovní ruch je již jen těžko odmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. Ekonomicky stabilní lidé čím dál tím více cestují za účelem rekreace. Právě rurální oblasti, či příroda se stávají čím dál tím častěji jejich cílovou destinací. Zde můžeme vidět propojení právě mezi cestovním ruchem a amenitní migrací. Rozdílem však zůstává, že amenitní migrace se může stát trvalou a cestovní ruch jí předchází. Steward popisuje proces vzniku amenitní migrace v pěti fázích. Úvodní fází je prvotní kontakt člověka s budoucí cílovou destinací. Ten může proběhnout v rámci turismu, návštěvy apod. Zde je důležité znovu připomenout dvě nutné veličiny, kterými musí daný migrant disponovat, a to volný čas a finanční prostředky. Druhou fází je získání sympatií vůči dané lokalitě, která budoucího migranta motivuje k opětovné návštěvě místa. Třetí fází je pronájem nemovitosti v cílové lokalitě, která s uplynutím určitého časového horizontu přechází do čtvrté fáze, a to ke koupi dané nemovitosti a její využívání jako “druhého bydlení”, laicky řečeno jako chalupu. Steward uvádí, že celý proces amenitní migrace se však završí až ve chvíli, kdy se migrant trvale přesídlí (Steward 2002: 369 – 378). Takto je možné popsat jednotlivé fáze pro vznik amenitní migrace.

1.3 Kolektivní paměť

V pokračování práce je pojem kolektivní paměť stěžejní. Právě skrze tento koncept je nahlíženo na biografické výpovědi. Česká antropoložka Karolína Pauknerová uvádí, že paměť je záhadná věc. Uchovává, zapomíná a upravuje vzpomínky, ale právě bez paměti by lidstvo nemělo žádnou historii. Paměť však nemá neomezenou kapacitu a je nutné ji obnovovat. Proto dochází k častým

přepisům a tím může dojít k úpravě samotných vzpomínek (Pauknerová 2019: 7). Pauknerová: „[...] obnovení však není vzkříšením toho, co jsme zažili, ale novou interpretací, která obvykle více či méně odpovídá sociální normě. [...] Lidé si proto pamatují, co se nikdy nestalo a svoji osobní minulost vnímají způsobem, který je společensky přijatelný” (Pauknerová 2019: 7). Pauknerová uvádí, že dnešní vědci z oborů politologie či ekonomie tvrdí, že lidstvo již prošlo zlatou érou globalizace a nyní se vrací do svých regionů, míst původu atd. (Pauknerová 2019: 7). Šubrt a Pfeiferová uvádějí: „Otázka lidské paměti byla po dlouhou dobu zkoumána z hlediska jedince jako specifická schopnost člověka uchovávat ve vědomí minulé události, vjemy či zkušenosti” (Šubrt, Pfeiferová 2017: 9).

Pro úplné pochopení pojmu kolektivní paměť je nutné definovat i pojem individuální paměť. Čeští sociologové Jiří Šubrt a Štěpánka Pfeiferová tvrdí, že individuální paměť je kulturním produktem a je strukturována kolektivní pamětí (Šubrt, Pfeiferová 2017: 14). Utváření vzpomínek jednotlivců, jinak řečeno tvorba individuální paměti, probíhá skrze lidskou interakci a skrze verbální i neverbální komunikaci. Zde je však patrná nutná složka sociální skupiny, z čehož vyplývá, že i individuální paměť je jakýmsi produktem sociální skupiny. Paměť a vzpomínky jednotlivců tedy tvoří kolektivní paměť, ale produkce dalších myšlenek a vzpomínek je konstruována právě v kolektivní paměti a společnosti, ve které se daný jedinec nachází a kde se zapojuje do různých sociálních skupin. Šubrt a Pfeiferová tvrdí: „Znamená to, že vzpomínáme sice jako jednotlivci, ale činíme tak v referenčních rámcích představujících organizaci vzpomínek danou společností. Individuální paměť je místem specifického propojení kolektivních pamětí různých sociálních skupin” (Šubrt, Pfeiferová 2017: 14). V dalších částech této práce budu zkoumat právě individuální paměti respondentů a jak se promítají do kolektivní paměti obyvatel pohraniční oblasti.

Paměť Tachovska je protkána neuvěřitelně spleťtým množstvím historických událostí, které se znatelně podepsaly na místní krajině, obyvatelích, postoji zbytku republiky k tomuto místu, ale i na náladách a postojích místních obyvatel či nových migrantů. Je nutné si uvědomit, že celá oblast bývalých Sudet, nejen Tachovsko, prošla výraznými změnami v relativně krátkém časovém

období. Tyto události se nepochybně zapsaly do paměti oblasti. Stopy těchto událostí se odráží v přírodě a v myslí jednotlivých obyvatel, což je pro tuto bakalářskou práci klíčové. Pokusím se reflektovat to, jak se tyto události promítly do životů konkrétních lidí a jak jsou jimi reinterpretovány.

V praktické části této bakalářské práce budu vycházet z pojmu “sociální rámce paměti”, který zavedl francouzský filozof, sociolog a představitel „durkheimské školy“ Maurice Halbwachs. Ten je považován za hlavního teoretika sociální paměti. Pojem sociální rámce paměti Halbwachs popisuje jako „orientační body v prostoru a čase, historické, geografické, biografické, politické pojmy, běžnou zkušenost a známé způsoby nazírání“ (Šubrt, Pfeiferová 2017: 15). Na zmíněných bodech je postavena struktura praktické části mé práce, kde reinterpretuji jednotlivé výpovědi vztahující se k problematice kolektivní paměti. Šubrt, Pfeiferová uvádějí: „Právě v nich se paměť konstituuje, funguje a reprodukuje, v nich jsou fixovány a vyvolávány naše vzpomínky. Jimi je určena významnost toho, nač vzpomínáme.“ (Šubrt, Pfeiferová 2017: 15). Vzhledem ke struktuře a významovému obsahu dat získaných během rozhovorů jsem se rozhodl interpretovat výsledky ve čtyřech jednotlivých podkapitolách, a to: biografické aspekty vyprávění, geografické aspekty vyprávění, historické aspekty vyprávění a perspektivy vývoje lokality. Podrobnější struktura a obsah textu bude popsán v úvodu jednotlivých kapitol.

1.4 Push and pull model

Pro lepší pochopení a pro propojení migrace v obecném slova smyslu s pro tuto práci klíčovou amenitní migrací považuji za nejvhodnější uplatnění teoretického konceptu „push and pull“. Tento koncept lze totiž vhodně aplikovat na oba migrační fenomény, které se v oblasti Sudet odehrály od 30. let 20. století až po současnost. Těmito „fenomény“ míním migrační toky odehrávající se v předválečném období, poválečném období a novodobý fenomén posledních let amenitní migrace. Palát uvádí, že v odborné literatuře se při snaze o vysvětlení mezinárodní migrace často objevuje tzv. pojem „push and pull“. Tomuto modelu položil základy v roce 1963 Douglas J. Bogue, avšak jeho podrobnějšímu

rozpracování se věnovali v 60. letech Lee (1966) a Jansen (1969). Tito dva autoři tento model rozdělili do dvou kategorií. Obě kategorie mají odlišné, přesto na sebe navazující faktory na migrační pohyby jednotlivců či skupin. Jedná se konkrétně o faktor „push”, který daného člověka „vypuzuje“ z jeho místa či země původu. Tyto faktory mohou mít různou podobu, jako válečný konflikt, nedostatek pracovních míst, nízké finanční ohodnocení, přírodní katastrofy apod. „Pull” faktory jsou pravým opakem (mír, dostatek pracovních míst, dobrá životní úroveň atd.) a jsou tedy příznivé pro přestěhování se do dané lokality či státu, který následně označujeme jako cílovou destinaci (Palát 2014: 708–714). Tento model zkoumá především důvody migrace, skrze které chce následně vyvodit kudy a kdy potenciálně mohou vést budoucí migrační toky. Tento model je možné uplatnit na mnou zkoumanou problematiku amenitní migrace. Tento koncept lze vztáhnout jak na události předválečného a poválečného období, tak i na dnešní amenitní migraci. Z historického hlediska lze důvody vedoucí k vysídlení Sudetských Němců považovat za „push faktory“. Represe ze strany státu mířené na Sudetské Němce rostly a podněcovaly dobrovolný/nucený odchod z pohraniční oblasti Československa. Americký historik Eagle Glassheim uvádí: „Takzvané Benešovské dekrety ratifikovaly místní tím, že Němci ztratili občanství a veškerá práva, která s ním byla spojená“ (Glassheim 2019: 70). Mezi další represe patřilo pozbytí majetku ve prospěch Československého státu. Všechny tyto faktory zapříčinily vznik migračního toku pryč ze země a dají se tedy považovat za „push faktory“. Naopak pro novoosídlence představovala možnost získání levného bydlení a půdy tzv. „pull faktory“. V dnešní době lze tento koncept uplatnit také na amenitní migraci. „Push faktory“ mohou představovat podněty pro opuštění městského prostoru a přesunu migranta do rurálního prostředí. Konkrétní případy budou uvedeny v praktické části práce. „Pull faktory“ naopak migranta motivují k odchodu do rurálního prostředí. Těchto motivací může být pochopitelně mnohem více a mohou být velice individuální a různorodé. Některé z nich si představíme rovněž v praktické části práce ve výpovědích respondentů vyplývajících z polostrukturovaných rozhovorů. Teoretický koncept „push and pull“ považuji za nejvhodnější z důvodu jeho možnosti ho aplikovat na zkoumanou problematiku příčin amenitní

migrace a zároveň možnost propojení s historickým vysídlením a doosídlováním oblasti Sudet.

Historický náčrt oblasti Sudet

V této kapitole si ve zkratce představíme historický vývoj pojmu Sudety. Tato kapitola si klade za cíl představit možné vnímání a rozdělení tohoto pojmu v průběhu historie. Závěrečnou podkapitolou bude definování pojmu Sudetští Němci, který je důležitý pro pokračování práce.

1.5 Vymezení pojmu Sudety

V českém prostředí v současnosti se setkáváme s různými způsoby chápání pojmu „Sudety“. Jak uvádí český geograf Václav Král, je tomu tak především z důvodu, že široká veřejnost řečený pojem vnímá více z historického hlediska, a geografické hledisko zůstává často upozaděno. (Král 1993, 105). Zahrnuta je zde často politická situace a události z 30. let 20. století, kdy sílila politická moc a nechuť sudetských Němců být součástí nově vzniklé Československé republiky a následného odevzdání tohoto území nacistickému Německu. Širší veřejností není termín Sudety chápán jako označení pro pohraniční oblast rozkládající se na dnešních jihozápadních, západních, severních a severovýchodních hranicích naší republiky. Blíže se na zmíněnou problematiku historického diskurzu zaměřuji v následujících kapitolách.

Kovařík uvádí, že s největší pravděpodobností je pojem Sudety odvozen z keltského slova „Sudéta“. Mělo by se jednat o složeninu slova sud- (což se dá přeložit jako kanec) a příponu éta- (která je překládána jako les), neboli “Les kanců” (Kovařík, 2018). Tato těžko prostupná, hornatá a hustými hvozdy porostlá oblast tvořila odjakživa geografickou hranici mezi dnešními českými a německými zeměmi (Fatková, Funk, 2014). V dnešní moderní době má oblast Tachovska politickou hranici s Bavorskem a jižněji situovanou Horní Falcí (Fatková, Funk, 2014). I kvůli nepřiliš ideálním geografickým a klimatickým

podmínkám byla oblast již počátkem 7. století jen řídky osídlena. Přesto měla, konkrétně oblast Tachovska, svou důležitost pro Prahu, tak i pro zbytek země. Právě skrze toto území se táhla jedna z nejdůležitějších obchodních stezek zvaná “Norimberská stezka”. Na ní se odehrával prakticky veškerý obchod a zboží proudilo oběma směry. Jak do Prahy, tak na západ do Bavorska (Fatková, Funk, 2014) Kovařík uvádí, že vznik prapůvodní formy slova Sudety se datuje již do období starověku, kdy antický matematik, astronom, astrolog a geograf Klaudius Ptolemaios takto označil hornatou oblast rozprostírající se od dnešních Krušných hor, táhnoucích se přes Krkonoše, Jeseníky až po Lužické hory (Kovařík, 2018). Čeští geografové Demek a Mackovčín ve své knize “Hory a nížiny Zeměpisný lexikon ČSR” (1987) uvádějí, že pojem “Sudety” původně zaštiťoval konkrétní marginální území nesoucí název Krkonoško-jesenická subprovincie (Demek, Mackovčín, 1987).

1.6 Vymezení pojmu Sudetští Němci

Vymezení pojmu „Sudetští Němci“ považuji za relevantní z důvodu jeho častého užívání respondenty v další části této práce během polostrukturovaných rozhovorů. V novodobé historii se za prvního člověka, který tento termín použil, považuje německý publicista Franz Jesser (1869–1954). Ten během svého života působil jako putující učitel Svazu Němců v Čechách, tajemník Německé agrární strany, redaktor časopisu Německý agrární list a jako poslanec ve vídeňské říšské radě. V letech 1920–1933 zastupoval Německou nacionálněsocialistickou dělnickou stranu, známou pod zkratkou DNSAP. Po rozpuštění strany vstoupil v roce 1933 do NSDAP. Byť byl členem Národně socialistické německé dělnické strany (NSDAP), jejíž politika byla silně protičeskoslovenská a nikterak se netajil kritikou směrem k Edvardu Benešovi, tak podobně se vymezoval i vůči Adolfu Hitlerovi. Jeho politiku odsuzoval, ale souběžně byl velkým zastáncem sudetoněmeckého hnutí (Hahn, 2007). Dle německého historika Hanse Henninga Hahna Jesser i díky svému celoživotnímu aktivistickému smýšlení publikoval v

roce 1903 studii s názvem „*Zweiteilung* “. Zde použil jako první termín „*sudetendeutsch*“ (sudetoněmecký) v etnickém slova smyslu jako označení pro německojazyčné obyvatelstvo žijící na území pohraničí v českých zemích, tedy v té době ještě neexistující Československé republiky (Hahn, 2007). S takovýmto vymezením pojmu budu pracovat v následujících kapitolách. Za vznikem termínu „Sudetští Němci“ nestojí snaha odlišit německy mluvící obyvatelstvo v českých zemích od Čechů, nýbrž od „*alpských Němců, tj. obyvatel, alpských zemí, čímž měl Jesser na mysli země rakouské*“ (Hahnová, Hahn 2002: 146). Jesser zároveň ve svých vzpomínkách předkládá argument pro pravdivost tohoto tvrzení, který zní: „*[...] kolébku sudetoněmeckých tradic je třeba hledat ve starorakouském všenněmeckém prostředí, a nikoli v první Československé republice, či ve světové hospodářské krizi třicátých let.*“ (Hahnová, Hahn 2002: 147).

2 Metodologie

V kapitole metodologie je popsán způsob, kterým byly sbírány data během samostatného výzkumu. Je zde blíže představena lokalita a časové období, kdy byl výzkum prováděn. Dále je v této kapitole podrobněji popsán průběh provedených rozhovorů a výzkumné cíle této bakalářské práce.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo za pomoci empirického výzkumu zjistit vliv amenitních migrantů na perspektivy vývoje oblasti Tachovska, tedy jaký mají amenitní migranti v oblasti vliv, motivaci a snahu pozvednout vývoj oblasti ve srovnání s místními rodáky. Součástí výzkumu byla snaha zjistit a následně představit jednotlivé životní příběhy respondentů a jejich motivace vedoucí k amenitní migraci. Snahou je tedy co nejlépe popsat příchod jednotlivých migrantů do oblasti, zmapovat jejich dosavadní život zde, vyzkoumat jejich vztah k oblasti a případné aktivity vedoucí k obecnému rozvoji oblasti Tachovska. Prvotní předpoklad byl, že amenitní migranti se stěhují do rurální oblasti za nějakým účelem, jako je například zlepšení životní úrovně, touha po změně, touha změnit své bydlení z městského na vesnické prostředí a že

v cílových destinacích jejich migrace budou mít snahu něco tvořit a budovat. Samotné otázky kladené během polostrukturovaných rozhovorů měly za cíl pokrýt stěžejní témata výzkumu.

Dílčím cílem výzkumu bylo zmapování povědomí jednotlivých respondentů o historických událostech 20. století, které se odehrály ve zkoumané lokalitě Tachovska a bývalých Sudet a jejich případné promítnutí do kolektivní paměti. Tomuto dílčímu cíli byly přizpůsobeny konkrétní otázky během polostrukturovaných rozhovorů.

Výzkum mé bakalářské práce byl prováděn na území západních Čech v okrese Tachov v Plzeňském kraji. Okres Tachov, nebo také Tachovsko, se nachází na západě Plzeňského kraje. K roku 2022 žije v celém okrese 52 941 obyvatel (ČSÚ, 2022). Rozlohou se řadí na druhé místo v Plzeňském kraji. Jde však o jeden z nejhřidčeji obydlených okresů v celé České republice. Západní hranice okresu tvoří státní hranice se Spolkovou republikou Německo, konkrétněji se spolkovou zemí Bavorsko (Procházka, 1994). Mezi města, kde byl proveden výzkum se řadí Tachov a Bor, mezi obce poté Lesná, Milíře, Olbramov a Staré Sedliště. Ve zmíněných obcích a městech dnes žijí dotázaní amenitní migranti, nebo se odsud naopak odstěhovali místní rodáci. Území Tachovska jsem zvolil hned z několika důvodů. Při rozhodování převážila pragmatická stránka věci, jelikož oblast Tachovska je v pohodlné dojezdové vzdálenosti od mého místa bydliště. Důvod mého výzkumu v této oblasti byl tedy ovlivněn snadnou dopravní dostupností a dále osobními preferencemi a sympatiemi k této oblasti. Osobními preferencemi je zamýšlen můj vlastní zájem o tuto oblast a její historii.

První respondenty z kategorie amenitních migrantů jsem získal skrze doporučení a kontakty členů mé rodiny. Další respondenty jsem v zájmu objektivitivy získal prostřednictvím prvních respondentů, pomocí metody „snow

ball“ (Jeřábek, 1993) – „metoda sněhové koule“, kdy mě první dotazovaní odkazovali na další potenciální amenitní migranty.

Z důvodu pandemie onemocnění COVID-19 jsem byl nucen výrazně zredukovat svůj finální vzorek respondentů. Právě kvůli zmiňovanému viru COVID-19 mi z důvodů bezpečnosti a strachu z nakažení během rozhovoru u několika respondentů nebylo umožněno provést polostrukturované rozhovory se všemi původně zamýšlenými respondenty. Díky zmíněným důvodům mi byla bohužel odeprána možnost provést rozhovory s mnou domluvenými respondenty ve vesnici Holostřevy, ve které měl být výzkum původně primárně prováděn. Kvůli těmto komplikacím bylo výsledné pole výzkumu rozšířeno na celou oblast Tachovska, respondenti tedy žijí v různých vesnicích či okresních městech. Za těchto okolností bylo nakonec uskutečněno celkem osm polostrukturovaných rozhovorů. Pro dosažení co možná nejvíce objektivního výsledku výzkumu bylo mým cílem do zkoumaného vzorku respondentů zahrnout jedince různorodě zastoupené v několika kategoriích. Kategoriemi je míněno: dosažené vzdělání, věková kohorta a pohlaví. Pro dostatečnou komplexnost vzorku jsem zahrnul v poměru 5 : 3 jedince, kteří se na území Tachovska dostali skrze amenitní migraci a jedince, kteří pochází z Tachovska a z nejrůznějších důvodů migrují ze zmíněné oblasti pryč. Z důvodu zkoumání a provádění rozhovorů u dvou rozdílných skupin, tedy amenitních migrantů a místních rodáků, dotazník obsahoval dvě skupiny otázek. Na každou skupinu byla aplikována příslušná sada otázek. Po zjištění náročnosti získávání respondentů, kteří absolvovali proces amenitní migrace v souvislosti s komplikacemi způsobenými rozšířením onemocnění COVID-19 byli do výsledného vzorku zařazeni i jedinci se složitějšími životními příběhy a motivacemi vedoucími k migraci.

Veškeré rozhovory proběhly v souladu s etickým kodexem výzkumu ZČU. Čtyři polostrukturované rozhovory byly provedeny osobně a čtyři rozhovory telefonicky. Rozhovory, které byly provedeny osobní formou proběhly v zimních měsících roku 2022. Rozhovory, které proběhly telefonicky, byly uskutečněny v

březnu a dubnu roku 2022. Před všemi rozhovory jsem se představil jako student Západočeské univerzity v Plzni, představil jsem cíl své bakalářské práce a ve stručnosti vysvětlil pojem amenitní migrace. Dále jsem před započatím rozhovoru dotyčné respondenty požádal o souhlas s pořízením audio nahrávky, která bude sloužit pouze k akademickým účelům a po odevzdání bakalářské práce bude smazána. Zbytek údajů z etických důvodů anonymizuji. Každý z rozhovorů trval přibližně 45 minut. Otázky byly orientovány na zjištění jednotlivých motivací, podnětů a předpokladů, které vedly k amenitní migraci, či naopak odchodu z oblasti Tachovska, na povědomí a znalost o historických událostech, které se v oblasti odehrály, vztah k přírodě a obecně k místnímu prostředí a na, dle respondentů, možné perspektivy vývoje oblasti.

3 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Předmětem kapitoly „výsledky výzkumu“ je představení výsledků a analýza získaných dat z provedených polostrukturovaných rozhovorů. Tato kapitola si klade za cíl představit jednotlivé výpovědi respondentů a analýzu jejich obsahu. Kapitola je rozčleněna na čtyři podkapitoly (biografické aspekty vyprávění, geografické aspekty vyprávění, historické aspekty vyprávění a perspektivy vývoje lokality). Předmět jednotlivých podkapitol je představen v pokračování práce. Celkovým předmětem této kapitoly je z etnografického úhlu pohledu reflektovat, jak se promítly historické události 20. století do kolektivní paměti tamního obyvatelstva a jak se liší motivace a míra aktivity při obnově a budování lokality bývalých Sudet u rodáků a amenitních migrantů. Text je rozčleněn do čtyř podkapitol pro lepší přehlednost. I přesto je třeba počítat s určitým přesahem, jelikož paměť nelze rozčlenit do jasně daných kapitol.

3.1 Biografické aspekty vyprávění

První podkapitola „biografické body“ obsahuje úvodní představení jednotlivých respondentů. Pro přehlednost jednotlivých údajů budou respondenti rozděleni do dvou skupin, a to do skupin amenitní migranti a rodáci. Budou zde stručně popsány jejich životní příběhy a především motivace vedoucí k amenitní migraci, respektive k odchodu z oblasti Tachovska, případně budoucí plány vztahující se k oblasti Tachovska. Cílem je tedy bližší představení jednotlivých respondentů a reflektovat jejich motivace k migraci.

Amenitní migranti

Do skupiny amenitních migrantů bylo zařazeno pět respondentů, u kterých proběhla amenitní migrace. Je nutné podotknout, že proces amenitní migrace není univerzální jev, tudíž nemá univerzální průběh či podobu. Každý respondent disponuje jedinečným životním příběhem a motivacemi vedoucími k amenitní migraci.

Respondent č. 1

Respondent č. 1 se narodil v roce 1970 a do nástupu na střední školu žil v městě Cheb. Středoškolské vzdělání absolvoval v Plzni na Střední průmyslové škole stavební. Z důvodu praktičnosti zde po dobu studií a následných pěti let v zaměstnání v oboru geodézie také bydlel. Po studiích se rozhodnul odejít z městského prostředí Plzně do oblasti Tachovska, konkrétně do města Bor. Dle odpovědí v rozhovoru ohledně jeho důvodů a motivací přestěhovat se do Boru lze konstatovat, že šlo především o nedostatečné sžití s městským prostředím a životem zde. Jeho prarodiče žili v Boru, kam se rozhodl také odejít za vyhlídkou lepší životní úrovně. Cílové místo jeho migrace tedy znal předem. Jako primární důvody odchodu z městského prostředí uvádí: množství lidí ve městě, znečištěný vzduch, nedostatečná velikost a zařízenost bytu, ve kterém respondent žil. Po započetí rozhovoru bylo jednou z mých prvních snah zjistit respondentovo

povědomí o oblasti a jeho motivace vedoucí k přestěhování se právě do Boru. Respondent č. 1 uvádí: „*On ten barák, ve kterym dneska žije máma, získal děda během osidlování toho pohraničí. Takže ten tady žil od roku 45, nebo 46. Kupovali ho za nějaký drobný peníze. Oni vlastně přišli z Plzně jihu*“. Část rodiny respondenta žila v Boru již od poválečného období. Sám respondent ale žil s rodinou v Chebu. Tento konkrétní případ považuji za amenitní migraci z následujících důvodů. Respondent znal cílové místo předem. Byly zde „push faktory“, které ho donutily opustit městské prostředí (respondentovi č. 1 nevyhovoval městský způsob života, velikost města a množství lidí) a pull faktory, které ho motivovali k příchodu do Boru (příroda, dostupnost bydlení).

Respondent č. 2

Respondentka č. 2 se narodila v roce 1958 v Plzni. Zde vystudovala fakultu pedagogickou Západočeské univerzity a po studiu začala pracovat jako učitelka na několika školách v Plzni. V roce 1992 se spolu s manželem rozhodla přestěhovat z Plzně do města Bor. Důvody k migraci u respondentky č. 2 lze z jistého úhlu pohledu považovat za praktické. Jak rodina respondentky, tak rodina jejího manžela měla na Tachovsku již své kořeny. „*Naši sem šli na komunistickou umístěnku, což znamená povinně. On tady byl nedostatek učitelů, tak jim bylo nakázáno žít a učit tady*“. Rodiče respondentky se rozhodli vychovávat děti ve městě Plzeň, kde respondentka také vyrostla. Následný návrat do oblasti Tachovska byla již čistě individuální motivace respondentky a jejího manžela. Jako důvody k migraci uvádí: „*Manžel tady koupil dům po babičce a chtěl se sem vrátit. On je tady odsud. No a já jsem byla pro, protože se nám akorát narodila první dcera. Hlavně manžela nikdy nebavilo bydlet v paneláku a mě taky, byť jsem na to byla zvyklá*“. Na otázku, zda chce respondentka zůstat v Boru, odpovídá následovně: „*Pro mě je domov tam, kde je můj manžel. Já jsem se sem chtěla vrátit a myslela jsem, že k tomu mam větší vztah, ale asi jsem si to příliš idealizovala, ten pobyt mých rodičů tady. Ta mentalita těch lidí tady člověka semele*“.

Respondent č. 3

Respondentka č. 3 se narodila v Praze roku 1948. V Praze žila do roku 2002. Na oblast Tachovska nemá, na rozdíl od ostatních respondentů ze skupiny amenitní migranti, žádné rodinné vazby. První kontakt respondentky s lokalitou byl v rámci turismu. Uvádí: *„Já jsem jela tehdy v tom roce 2000 nebo 2001, to už nevim, s kamarádkou na výlet do Planý. No a cestou jsme projížděli právě Olbramovem“*. Právě Olbramov se stal cílovou destinací migrace respondentky do oblasti Tachovska. Dle výpovědi si respondentka nejdříve pronajímala a později zakoupila dům v obci Olbramov. Zde můžeme pozorovat jednotlivé etapy amenitní migrace. U respondentky proběhlo postupně seznámení se s prostředím, návrat do oblasti v rámci turismu a finální přesídlení do oblasti. Tento proces trval přibližně dva roky. Jako důvody vedoucí k migraci (push faktory) uvádí: *„Mě už ta Praha nějak omrzela tou dobou. Já tam žila padesát let a je to pořád stejný. Všude je děsně lidí. Všechny ty auta a ten prach, už se mi to nechtělo dechat“*. Mezi „pull faktory“ respondentka řadí přírodu a vesnický způsob života. Výběr lokality byl zcela náhodný. Respondentka hodlá v oblasti zůstat. Považuje ji již za svůj domov.

Respondent č. 4

Respondentka č. 4 se narodila v roce 1989 ve městě Planá v Plzeňském kraji. Po narození se však s rodinou přestěhovala do Českých Budějovic, kde absolvovala základní a střední školu. V Českých Budějovicích žila do svých 26 let, kdy se rozhodla s manželem přestěhovat do obce Milíře na Tachovsku. Respondentka se při otázce na etnickou příslušnost (ve snaze zjistit možné sudetské češství) označila jako Rusínka. Respondentka v žádné formě neodvozuje svůj etnický původ od oblasti Sudet (Sudet'an, Sudetská Česka). Uvádí: *„My jsme vlastně Rusíni. Já jsem vlastně ještě čistokrevná Rusínka“*. Další sada otázek byla zaměřena na povědomí respondentky o historii její rodiny v oblasti Tachovska. Respondentka uvádí: *„Mí prarodiče z obou stran, jak*

z matčiny, tak z otcovy strany, sem přišli z té Podkarpatský Rusi, takže vlastně potom, co vlastně ty Sudetský Němci byli opravdu doslova vyhnáni, tak oni tady byli potom pozváni, aby obsadili celý to území“. Prarodiče respondentky osidlovali oblast Sudet a usadili se v obci Milíře. Zde se poznali i rodiče respondentky. Lze tedy konstatovat, že respondentka měla již k oblasti vztah, který se budoval skrze návštěvy prarodičů. Respondentka uvádí, že v rámci rodinných kruhů stále udržují rusínské tradice a stále se dorozumí i staroslověnštinou. Etnická příslušnost má pro respondentku osobní význam a hodlá si jí udržovat i do budoucna. Povědomí respondentky o historii její rodiny v oblasti Tachovska považují za dobré. Má povědomí o příchodu rodiny do oblasti, o lokalitě, kde rodina žila a umí tyto události časově specifikovat. Motivace respondentky k migraci byly převážně citové ve vztahu k oblasti. Uvádí: *„Já jsme žila v Budějicích, pak chvíli v Plzni a pár měsíců v Německu, ale prostě stejně mě to táhlo na tu vesnici. Tím, že tady mam pořád rodiče a máme mezi sebou úzký ty vazby a taky jsem měla vždycky koně a věděla jsem, že ty koně chci a že ve městě je nemam šanci si pořídít“.* Město respondentce neposkytovalo veškeré možnosti, které potřebovala. Dále z rozhovoru vyplývá silný vztah respondentky k rurálnímu prostředí. Respondentka má v plánu v oblasti zůstat a dle výpovědi je zde spokojená. Uvádí: *„Líbí se nám tu, máme tady svůj klid a ty koně tu máme, takže tu zůstaneme“.*

Respondent č. 5

U respondenta č. 5 byly důvody vedoucí k migraci, podobně jako u respondentky č. 2, v jisté míře praktické. Respondent č. 5 se narodil v Plzni, vystudoval zde postupně základní školu, gymnázium a poté fakultu strojní Západočeské univerzity. V Plzni žil do svých 23 let. Ve stejném věku se také oženil a se svou ženou se rozhodl pro odchod na vesnici. Respondent č.5 uvádí: *„Manželku jsem potkal na studiích v Plzni. Ona měla v Sedlišti dům po rodičích. Tenkrát v té době bylo děsivější sehnat byt než dneska. Řekla: budeme bydlet na vsi. Máš s tím problém? Nemam. No a bylo“.* Za primární důvod migrace označil

jeho nedostatečnou kompatibilitu s městským prostředím. Městské ovzduší a nabídka pracovních příležitostí nebyla zcela dle jeho představ. Respondent č.5 v rozhovoru uvádí: *“Když si vzpomenu, jak vypadala Plzeň v roce 1988, špinavá a začouzená, tak jsem říkal, že sem přivádět na svět malý děti, to není nejlepší. Malý městečko, nebo vesnice někde v Pošumaví...to je hit”*. Jako další příklad motivu vedoucímu k přestěhování do oblasti Tachovska respondent uvádí: *„V průběhu života se ty motivy mění žejo. Když jsem byl prostě mladý ucho plzeňský a neznal jsem nic, než že jsem bydlel někde v bytě v paneláku, no tak to byly motivy jednoznačný. Manželka věděla, že je to tam krásný, já z těch návštěv, který jsem tam podniknul taky, tak nebylo co řešit“*. Na sadu otázek, které měly za cíl prověřit respondentovo povědomí o historii jejich rodiny v oblasti odpovídal následovně: *„My bydlíme v domě, který postavil v roce 1927 pan Karl Dück, Sudetský Němec, kterej tady bydlel v Sedlišti“*. Do dnešního dne zde s manželkou vychovali pět dětí, z nichž 4 studovaly a následně několik let žily v Praze. Všichni čtyři potomci se však rozhodli vrátit na Tachovsko a dnes žijí ve zdejších obcích. Na toto rozhodnutí má dle respondenta č.5 do jisté míry vliv výchova, které byli podrobni. Zde respondent č.5 uvádí: *„My jsme na tom dost pracovali. V těch 80. letech to byla strašná móda, že ty venkovský děti odcházely do Plzně a do Prahy jakoby za lepším. My jsme našim říkali: nemyslete si, že když si v Praze vyděláte dvakrát větší prachy, tak že se budete mít dvakrát líp. Rozmyslete se, jestli chcete žít ve velkym městě, nebo radši v přírodě. Tak se postupně vrátili. Jenom ten nejmladší po tom asi nebude toužit. Ten zatím nechce zůstat ani v Evropě”*. Poslední otázkou mého rozhovoru bylo, zda považuje obec Staré Sedliště za svůj domov a zda zde má v plánu zůstat. Respondent má dle výpovědi rozhodně v plánu zůstat na tomto místě. Uvádí: *„Chci tady určitě zůstat. Dokonce třeba když jsem volil zaměstnání, tak jsem chtěl být tady blízko. I kvůli tomu baráku žejo. Člověk si tu něco vybudoval“*.

Rodáci

Do skupiny místních rodáků byli zařazeni celkem tři respondenti. Šlo o dvě ženy a jednoho muže. Tito respondenti se narodili a vyrůstali na území Tachovska. Z různých důvodů, které budou představeny v jednotlivých výpovědích se však přestěhovali do města Plzeň. Snahou této kapitoly je podrobněji popsat jednotlivé motivace respondentů vedoucí k migraci a jejich vztah k oblasti a její historii.

Respondent č. 6

Respondent č. 6 se narodil v roce 1998 ve městě Stříbro. Zde žil do svých čtyř let a poté se s matkou stěhoval postupně do několika obcí na Tachovsku. Konkrétně šlo o obce Hošťka, Tisová a město Tachov, kde strávil nejpodstatnější část dětství a kde také chodil na základní a střední školu. V dnešní době ale žije již pátým rokem ve městě Plzeň, kam přišel studovat vysokou školu. Respondenta motivovala k odchodu do Plzně především vnitřní touha zkusit něco nového a městský prostor. Uvádí: *„Říkal jsem si, že chci zkusit něco nového a už mě to nebavilo jakoby v tom Tachově, v tom malém městě a chtěl jsem jít zkusit něco dál a hlavně studovat něco dál ještě“*. Mezi další pozitiva městského prostředí respondent řadí větší možnost kulturního a společenského vyžití. Rodina respondenta na Tachovsko přišla v rámci osidlování pohraničí z dnešního Slovenska. Respondent neměl další povědomí o jeho rodinné historii v oblasti. Dle respondenta neexistuje nic jako „Sudetan“ ve smyslu etnické příslušnosti. Uvádí: *„Nějak tu lokalitu nevnímám. Až na základce jsem zjistil, že v nějaký takový oblasti žijeme, ale nikdy jsem to tak nějak nevnímal“*. Respondent nemá v tuto chvíli v plánu se do města Tachov, ani do této oblasti v budoucnu vrátet. Městský život mu vyhovuje a plánuje zde žít i nadále.

Respondent č. 7

U respondentky č. 7 se z časových a technických důvodů nepodařilo realizovat rozhovor osobně, ani telefonicky. Proto byl zhotoven Google formulář, skrze který byl rozhovor proveden písemně. V rámci jednotlivých podkapitol budou citovány psané odpovědi respondentky. Respondentka č. 7 se narodila roku 2000. S rodinou žila do svých 19 let ve městě Tachov. Po dokončení místního gymnázia se rozhodla přestěhovat do Plzně kvůli studiu vysoké školy. Jako důvody vedoucí k migraci uvádí studium vysoké školy, změna prostředí, větší možnost kulturního vyžití a lepší nabídka v rámci pracovních příležitostí formou brigády. Respondentka je dle výpovědi spokojena s městským způsobem života. V budoucnu se nemá v plánu vracet do oblasti Tachovska. Na sadu otázek týkajících se povědomí respondentky o historii její rodiny v lokalitě Tachovska uvádí: *„Žijeme zde přibližně od roku 1945, obě strany prarodičů přišly zde s rodiči v rámci osidlování Čech“*.

Respondent č. 8

Respondentka č. 8 se narodila v roce 1980 v Třinci. Matka respondentky se však narodila na Tachovsku a provdala se na severní Moravu. Po rozvodu v roce 1983 se vrátila i s dcerou zpět na Tachovsko. Respondentka uvádí: *„Díky tehdejší době, protože mamka prodávala v Jednotě, tak dostala na výběr asi pět míst, který měly potřebu obsadit. No a mamina si vybrala takhle Lesnou“*. Tento krok byl dle výpovědi motivován především výběrem zaměstnání a služebním bytem. V Lesné respondentka strávila své dětství. Zbytek rodiny z matčiny strany žil také na Tachovsku. *„Mamina byla z Tachovska. Vlastně celá rodina. Prababi byla prapůvodně z Hošťky a celá ta rodina je tak různě rozesetá po Tachovsku. Proto se vlastně i mamča chtěla vrátit zpátky“*. Následovala sada otázek ke zjištění historie rodiny v oblasti. Respondentka uvádí: *„Moji pradědečkové byli předci, který přijeli z Rumunska. Ty vlastně přijeli osidlovat to pohraničí“*. Po 22 letech, kdy žila v obci Lesná se seznámila se svým budoucím manželem a spolu

se přestěhovali do Plzně. Primárními „pull faktory“ byla dle výpovědi lepší nabídka práce a uplatnění v oboru, sociální a kulturní vyžití a potřeba změny. Do Lesné se nemá v plánu vrátit a žít zde. Občasný pobyt v rámci návštěvy chalupy je pro respondentku momentálně dostačující.

3.2 Geografické aspekty biografického vyprávění

V podkapitole „geografické body“ představují jednotlivé lokality, kde momentálně žijí respondenti. Primárním cílem je představení jednotlivých vesnic, jejich aktuálního stavu, podoby, vztahu respondentů k místu, k okolní přírodě. Respondenti jsou rozděleni opět do skupin amenitní migranti a rodáci. U amenitních migrantů sledují případné nálady a kontrast ve vnímání rurální a městské oblasti. U rodáků sledují jejich vnímání městského prostředí.

Respondent č. 1

„Samozřejmě víme, že žijeme v oblasti bývalých Sudet, ale Sudetáci si neříkáme. Používáme třeba to, že jsme z bejvalejch Sudet, to jo“. Jako odpověď na otázku, zda považuje Bor již za svůj domov a zda zde chce zůstat, odpovídá respondent č. 1 následovně: *„Vyhovuje mi to tady. Pěkná příroda a tak“.* Mou další snahou bylo zjistit individuální důležitost přírody, vztah k ní a její vliv na respondentovo vnímání této lokality. Respondent uvádí: *„Ta příroda je tu hezká. Jezdíme dost na kola, takže to tu máme docela prošlapaný. Je to taková zmenšená Šumava. Směrem k těm hranicím je to moc hezký“.* Následovala sada otázek pro zjištění zvláštností místní krajiny. *„Je tu větší zima. Třešně jsou tu třeba tak 14 dní dýl, než v Plzni“.*

Respondent č. 2

Jako jeden z nejzajímavějších bodů rozhovoru považují odpovědi na otázku mířené na pojem „Sudety“. Respondentka uvádí: *„Nikdy jsem to tady neslyšela. Tady to lidi neberou jako označení. Tady je to Tachovsko, nebo pohraničí“.* Vzhledem ke kontextu rozhovoru se jednalo výhradně o místní

rodáky. „Víte, ale to je kvůli tomu, že tady ty lidi nejsou. Tady nejsou ty Sudetský Němci. Tady si troufnu tvrdit je 90% těch doosídlenců“. Příroda byla a je jedním z velice důležitých aspektů, který do jisté míry ovlivnil respondentku při migraci do této oblasti. Uvádí: „*Ta příroda je tady krásná, máte do ní blízko*“.

Respondent č. 3

Geografická poloha a obecně rurální prostředí byly důležité faktory vedoucí k migraci respondentky. Uvádí: „*Ta příroda je tady opravdu krásná. Hned za barákem mam les a je tady prostě klid. Každý den chodim aspoň na krátkou procházku. Navíc, jak to tady ještě není tak profláklý, tak tu většinou nikoho nepotkáte a ne, jako na Šumavě. Tam je to hlava na hlavě*“. Respondentka má i individuální faktory, které ji ovlivnily při migraci. V rozhovoru uvádí: „*Já mam tady na zahradě obrovskej ořech. Když jsem se tady byla úplně poprvé podívat, tak mě úplně očaroval a já se tady do toho zamilovala*“. V závěru mohu konstatovat, že respondentka má k místní přírodě velice vřelý vztah a je to pro ni důležitý prvek jejího života v této oblasti.

Respondent č. 4

Jednou z motivací respondentky k migraci do obce Milíře je blízkost ostatních členů rodiny. Respondentka uvádí: „*Ono nějakých 60% rodiny opravdu je na tom Tachovsku. Některý jsou v Tachově, Planý, v Lesný, ve Žďáře a některý na Přimdě*“. Příroda kolem obce Milíře hrála podstatnou roli při migraci respondentky. Uvádí: „*Ta příroda je tady krásná. Zrovna ty Milíře, máme tady i přehradu, takže my jsme v chráněným pásmu, ve dvojce, takže tady se nesmí nic stavět, v zimě se nesmí ani solit, takže ta příroda je tady opravdu nedotčená. Lesy jsou úplně krásný, hustý. Třeba na houby se sem sjíždí lidi z Tachovska*“. Příroda je pro dotazovanou klíčovým prvkem, který vedl k migraci a který drží respondentku v oblasti.

Respondent č.5

Respondent č.5 momentálně žije v obci Staré Sedliště na Tachovsku. Žije zde od roku 1988. Dle výpovědi respondenta č.5 celá jeho rodina v běžném hovoru uvádí, že jsou ze Sudet. Uvádí: „*Používáme to velmi frekventovaně. Máme to rádi*“. Obec Staré Sedliště prošla dle respondenta mnoha změnami. Respondent č.5 uvádí: „*Půlka těch baráků už dneska vůbec nestojí. Dneska má Sedliště z tří a půl tisíc sotva tisíc. Si vezte, že to jsou dvě třetiny vesnice pryč*“. Respondent uvádí, že k oblasti má silný citový vztah. On sám se považuje se za lokálního patriota. Na otázky zaměřující se na místní krajinu uvádí: „*Jak jsme tady nějakou dobu žil, tak jsem si ten kraj obliboval*“. Místní přírodu respondent uvádí jako sekundární příčinu jeho migrace. Sám uvádí: „*Po těch třiceti letech jsem si to prostě zamiloval jo. Z okna vidím siluetu Přimdy a už by mi to chybělo, kdybych jí tam neviděl*“. Příroda pro respondenta nebyla primární motivací k migraci. Šlo spíše o sekundární prvek.

Rodáci

Respondent č. 6

Z výpovědí během rozhovoru lze konstatovat, že respondent nemá k lokalitě nějaký speciální vztah. Uvádí: „*Ta příroda je tady hezká, ale není to něco, co by mi tady nějak drželo. Ty vesničky jsou některý hezký, ale jak říkám, nic extra*“. Další informace ohledně vztahu respondenta k lokalitě nebyly v rozhovoru uvedeny.

Respondent č. 7

Oblast Tachovska a konkrétně město Tachov považuje respondentka za svůj domov. K tomu uvádí: „*Tuto oblast beru jako domov, protože to tam znám a mám tam rodinu*“. Příroda je pro ni důležitým prvkem oblasti a je oblíbeným způsobem trávení volného času. Respondentka uvádí: „*V přírodě, je zde plno hradů, přehrad, naučných stezek. Ve městech lze jít do restaurace a kavány. V Tachově je také sportoviště se spousty možnostmi*“.

Respondent č. 8

Dle odpovědí z rozhovorů lze konstatovat, že respondentka má stále vřelý vztah k oblasti. Do dnešních dnů mají v obci Lesná s rodinou chalupu, kterou pravidelně navštěvují. V oblasti Tachovska rovněž žije velká část rodiny respondentky. Uvádí: „*Ta příroda je tady jako Šumava, ale bez lidí. Je tam krásná příroda. Díky tomu, že to pohraničí je vybombardovaný, tak jsou tam velký pásy jenom čistýho lesa. [...]*“. Příroda je dle výpovědi častým prostředkem relaxace místních.

3.3 Historické aspekty biografického vyprávění

V následující podkapitole se zaměřím na jednotlivou interpretaci a povědomí o historických událostech a případné rozdíly u dvou skupin dotazovaných, tedy u amenitních migrantů a rodáků. Primárním cílem této kapitoly je reflektovat povědomí a případnou zainteresovanost respondentů v otázce historických události, kterými jsou: vnímání německé minulosti a její dnešní případné projevy v oblasti, poválečné události (odsun Sudetských Němců) a historie jednotlivých vesnic či měst, odkud dotazovaní pochází nebo kde momentálně žijí.

Respondent č. 1

Respondentova rodina byla součástí znovuosidlování pohraničí. Od roku 1945/1946 část rodiny žije na Tachovsku, ale respondent č. 1 se do oblasti přistěhoval až kolem roku 2000. Mou další snahou bylo ověřit respondentovo povědomí o historických událostech v oblasti a jejich případné dnešní projevy: „*Oni se naši nastěhovali do těch německých baráků, což muselo být zajímavý dost. Oni ti Němci tady kolikrát ještě bydleli. Kolikrát ještě nebyli ani vysídlený*“. Dle respondenta již na Boru nejsou příliš patrné připomínky na německou přítomnost. Uvádí: „*Občas někde opadá malba, tak je vidět německej nápis. To dneska už spíš pak restaurujou. Ale moc jich tu není už*“. Respondent se dle

výpovědi sám aktivně zajímá o místní historii a to především formou literatury. Upomínky na historické události jsou dle respondenta patrné v menších nálezech. On sám, skrze své zaměstnání (oprava střech), několik takových nálezů získal. Většinou jde o německé odznáčky, lahve s německými etiketami, či dokonce zbraně z válečného období. Respondent uvádí: „*Jde najít lecos, já sám mam doma Shakespeara z roku 1848, takovou knížtičku. Kupodivu ty lidi o to většinou nemají zájem*“.

Respondent č. 2

Mezi dnešní připomínky na německou minulost v oblasti zmiňuje respondentka německé hroby na místních hřbitovech. I přes velký zájem respondentky v oblasti historie nebyly otázky týkající se historie oblasti nijak více rozvinuty. Německou stopu respondentka v oblasti již nevidí. „*Kostely a hřbitovy, ale jinak tu nic moc není*“. Dle další výpovědi lze konstatovat, že respondentka zaujímá negativní postoj vůči Německu a to se promítá na jejím vnímání těchto podnětů. „*Ono to bude tím, že já mam vystudovaný dějepis a beru ty Němce jako agresory, takže je nemam ráda*“.

Respondent č. 3

V otázce ověřování znalostí respondentů o historii oblasti bývalých Sudet prokázala respondentka č. 3 velice dobré znalosti. Dle vlastní slov se o historii oblasti aktivně zajímá. Respondentka uvádí: „*Tak já jsem už v důchodu, tak mam hromadu času. Navíc si ráda čtu a v televizi taky sem tam dávají něco zajímavýho o bývalých Sudetech*“. Jednotlivé výpovědi zde nebudou citovány, protože to není předmětem této kapitoly.

Respondent č. 4

Znalost historie oblasti Sudet či konkrétně obce Milíře je u respondentky č. 4 znatelně menší, nežli povědomí o rodinné historii. Ve výpovědi respondentka uvádí: „*Ty baráky, co byly osídlený, stojí dodnes. Prošly teda rekonstrukcí, to*

jo“. Mezi připomínky německé minulosti respondentka řadí místní kostel a německé nápisy na štítech domů. Těchto připomínek se ale v obci nenachází mnoho.

Respondent č.5

Na základě výpovědí mířených na zjištění respondentova povědomí o historii obce Staré Sedliště mohu tvrdit, že respondentovy znalosti jsou v rámci všech provedených rozhovorů nadprůměrné. To i přes fakt, že on sám je amenitní migrant a historie jeho rodiny nemá nic společného s obcí Staré Sedliště. „*Starý Sedliště bylo městečko, který před válkou mělo 3500 obyvatel a jen jedinej z nich nebyl Němec. To byl nějakej strážník, nebo policajt. Prostě státní zaměstnanec, takže to byl jedinej Čech v tři a půl tisícový obci*“. Dle výpovědi přišli do obce Staré Sedliště jako první manželčiny rodiče respondenta v rámci osidlování v roce 1946. „*Oni sem přišli v tom roce 1946 jako malý děti se svejma rodičema, který v tom roce 46 přišli osidlovat to pohraničí podle těch Benešovskejch dekretů tenkrát*“. Zmínění rodiče manželky přišli do oblasti Tachovska z Kdyňska a druhá část manželčiny rodiny přišla z Milevska. „*Jeden byl řezník, tak si tady vlezl do krámu řeznickýho, kterej našel a začal tam bydlet. No a ten druhej byl nějakej... pracoval s textilem prostě. Ty řezníci nevim proč přišli. To Kdyňsko bylo poměrně kraj v pohodě. Proč šel sem, to nevim. Ale na tom Milevsku, oni přišli z obce, ta se jmenovala Chyšky. To byla taková česká Sibiř. Tam bylo teda tvrdý živobytí*“. Na otázku ohledně dalších historických připomínek, které vesnice má, odpovídá takto: „*No tak ty baráky jsou tady. Ty mají nějakej svůj svéráz řekněme. Na našem baráku byl donedávna německej nápis toho textilního obchodu. To stejný bylo na místní hospodě. To jsou takový vzpomínky*“.

Rodáci

Respondent č. 6

Na otázky týkající se dnešních připomínek německé minulosti v oblasti respondent uvádí: „*Jsou tu pořád německý nápisy na různých pomnicích a takhle, ale jinak vůbec. Nebo já si toho nijak nevšímám*“. Pro uvedení do kontextu, jde o obec Hošťka a město Tachov. Dále se však respondent o historii oblasti dle výpovědi nezajímá. Uvádí: „*[...]Vůbec, vůbec. Narodil jsem se tam, nevybral jsem si to, ale že by mě to zajímalo nějak víc, to ne*“. Respondent nabyl základní znalosti o historii oblasti během studia základní školy. Dále je však již nerozvíjel a dle jeho výpovědi nebyla tomuto tématu ve školních osnovách přikládána větší pozornost.

Respondent č. 7

Ve městě Tachov jsou dle respondentky do dnešního dne patrné připomínky německé minulosti. Respondentka uvádí: „*Na hřbitovech samozřejmě, nachází se zde taky spousty památníků na různých místech. Nedaleko mého bydliště je památník na pád německého letadla*“. Respondentka tvrdí, že se blíže nezajímá o historii oblasti bývalých Sudet. Základní povědomí získala na základní a střední škole, ale dále si znalosti neprohlubovala.

Respondent č. 8

Dle výpovědi respondentky byla celá oblast Tachovska etnicky velice rozličná. Žili zde hodně Rumuni, Ukrajinci a Volyňští Češi. Tyto „cizí“ etnické skupiny se dle výpovědi setkávaly s určitých druhem perzekuce ze strany českého obyvatelstva. Povědomí o historických událostech má respondentka dobré. Na základě rozhovoru se dá tvrdit, že má obecné povědomí o historii oblasti, více informací však sdělila spíše při popisu historie vlastní rodiny. Na otázky týkající se německé minulosti v oblasti Tachovska či v obci Lesná nebyla respondentka schopna odpovědět příliš konkrétně. Dle vlastní výpovědi se o historii příliš

nezajímá a o historických událostech v oblasti Sudet čerpá informace z dob studií.

3.4 Perspektivy vývoje lokality

Tato závěrečná podkapitola s názvem „Perspektivy vývoje lokality“ se zabývá, jak již vyplývá z názvu, odpověďmi respondentů ohledně lokální perspektivy vývoje oblasti. Pokládáné otázky byly zaměřeny na interpretaci osobního pohledu jednotlivých respondentů na lokální situaci, její přednosti a naopak nedostatky, aktivity pořádané jednotlivými obcemi. Další otázky byly zaměřeny na možná odvětví průmyslu, služeb, cestovního ruchu apod., která se v oblasti vyvíjejí, nebo naopak zanikají. Opět budou výpovědi rozděleny do dvou podkapitol na výpovědi amenitních migrantů a rodáků, s cílem rozpoznat a moci dobře interpretovat případné rozdílnosti v názorech a samotných výpovědích.

Respondent č. 1

Jednou z mých snah bylo zjistit existenci česko-německých vztahů a zda a případně jak jsou tyto navazovány. Respondent uvádí: „Jezdí sem dost myslivci z Německa“. Jedním z důležitých cílů rozhovoru bylo vyzkoumat jejich pohled na perspektivu a případný růst či úpadek oblasti. Důležitou součástí bylo zjistit případná odvětví, ve kterých respondenti vidí možný progres či nějaký vývoj lokality. Dle respondenta č. 1, jako místního podnikatele, je blízkost německých firem spíše kontraproduktivní pro rozvoj oblasti Tachovska. Uvádí: *„Je s tím docela problém no. My jako česká firma jim nejsme schopný dát tolik peněz. Takže nám utíkají zaměstnanci, který by tady jinak normálně byli. Když to mají kousek za hranicema, tak se jim to i s benzínem vyplatí dojet“*. Znalost německého jazyka je dle respondenta výhodou. Následovala otázka na případné místní aktivity pro veřejnost pořádané městem. Zde respondent č. 1 uvádí: *„Bývá tady pouť, pálí se Madona z Lorety a když tady byl ještě nebožtík farář Born, ten to tady dal dost dohromady. Díky němu tady dávali dost financí Němci. To ještě jezdili fakt autobusy z Německa na tu pouť. Ale to dost upadá“*. Dle výpovědi

byla velká většina zmíněných Němců potomky, nebo přímými účastníky poválečného vysídlení Sudet. Dále v Boru existují česko-německé spolky, jejichž respondent č. 1 není součástí. Další možný rozvoj oblasti vidí respondent dle výpovědi především v průmyslu. K jejich výstavbě je však respondent spíše kritický: *„Ty průmyslový haly jsou teď spíš k vzteku. Je tady dost zahraničních pracovníků, který jsou často takový divný. Občas tu dělaj bordel“*. Místní průmyslové haly přivádí do oblasti velmi početné skupiny zahraničních pracovníků. Jde především o Rumuny a Bulhary. Jako pozitivum pro rozvoj oblasti považuje respondent výstavbu dálnice, která značně usnadňuje dopravní dostupnost. Jako další možnost rozvoje lokality vidí respondent cestovní ruch. Český les dle něho poslední dobou přilákává více lidí. Obecně se dle respondenta celá oblast Tachovska celkově rozvíjí.

Respondent č. 2

Rozvoj v oblasti Tachovska se dle respondentky přizpůsobuje místním potřebám. Uvádí: *„Ty obory jsou upravené, aby vyhovovaly tady regionu. Třeba tachovská škola je přímo zaměřená na tyhleto technické obory, které se využívají v těch halách“*. Během rozhovoru byla položena otázka na užívání a vnímání pojmu „Sudety“. Respondentka uvádí: *„Nejsem sudeťák. V žádném případě. Pamatuju si jednu paní, ta nás sem tam hlídala, když jsme sem jezdili jako malý. To byla paní H. a to byla ta Sudetská Němka. On byl její manžel Čech, tak tu mohla zůstat. Takových tu ale moc nebylo. Ale tohle byli ti Sudeťáci, ne my“*. Respondentka zmiňuje velkou diverzitu lidí a jejich původu v oblasti Tachovska: *„Já jsem se o to jednu dobu zajímala. Tady jsou Lužičtí Srbové, lidi z Klatov, ze Sušice, z jižních Čech, volynští Češi [...], nebo třeba, rodiče jim říkali rumunští Slováci“*. Na základě této výpovědi lze diskutovat o možných následcích a vlivech na místní lokální kolektivní paměť. Tachovsko je dle respondentky dodnes velice etnicky nesourodé. Uvádí: *„Narážíme na to tady pořád. Lidé jsou nesourodí, neumí držet spolu, neumí žít komunitním způsobem života“*. Sama respondentka měla spolu s několika svými kolegy a přáteli snahu o uspořádání

nejrůznějších akcí pro veřejnost. Ty se ale dle výpovědi příliš nenalezly s pochopením: „*Ono to bylo jako, tak jsme tady, tak nás bavte. Nemají zájem, nechtějí se zapojit do toho života, který tady je. Umí jenom zkritizovat věci. Všechno tady propadá kritice*“. Respondentka se aktivně snažila o rozvoj lokality v mnoha podobách (renovace školy, fotovoltaika, atd.). Tyto projekty nebyly však místními pochopeny a většina byla pozastavena. Dle respondentky tímto trpí i finanční příjem města. „*Lidé neumí myslet do budoucna. Všichni jsou pro jenom, když to končí u sousedova plotu*“. Dle respondentky tato oblast momentálně stagnuje v jakémkoli rozvoji. Mezi další negativní prvek respondentka řadí odliv mladých lidí pryč z oblasti. Uvádí: „*Mladí odchází do Plzně, protože se chtějí bavit. Tady není nic*“. V oblasti se dle výpovědi respondentky nejvíce rozvíjí průmysl a lokální farmy.

Respondent č. 3

Dle respondentky konkrétně obec Olbramov neprochází v posledních letech žádným větší progresem. Obec spíše stagnuje. Uvádí: „*Tady se toho moc neděje, jak je to malá vesnice*“. Jako možnosti rozvoje oblasti vidí respondentka v průmyslu a cestovním ruchu. Respondentka je členkou neziskové organizace „MAS Český Západ“. Tato organizace pořádá v oblasti Tachovska různé kulturní a společenské akce. Respondentka uvádí: „*Myslím si, že je to opravdu skvělé. Ty lidi jsou tam všichni děsně fajn a je tam vidět nějaká snaha to tady zlepšit. Bohužel jsou to ale jenom jednotlivci, takže to jde dost pomalu*“. Z průběhu rozhovoru lze vypožorovat jasný zájem respondentky o oblast a její rozvoj.

Respondent č. 4

Za jeden z problémů respondentka považuje nedostatečnou vybavenost obce. V rozhovoru uvádí: „*Jako je pravda, že konkrétně tady v obci my nemáme nic. Nemáme poštu, nemáme restauraci, obchod, nic, takže za všim musíme dojíždět*“. Tyto nedostatky však dle respondentky kompenzuje již zmiňovaná příroda. V návaznosti na předchozí citaci respondentka uvádí: „*Ta příroda je*

tady to hlavní, co tady ty lidi asi drží“. Během rozhovoru respondentka uvádí, že mnoho staveb v obci Milíře zaniklo. V obci se rovněž nepořádá příliš mnoho společenských akcí. Kontakt s bývalými Sudetskými Němci v posledních letech upadá. Naopak v počtu obyvatel vidí respondentka největší progres obce. Uvádí: *„Řekla bych, že to sem hodně táhne tu mladou generaci. Dost se to tady omladilo. Ono se z bývalých kasáren udělaly vlastně sociální byty, takže jsou tady převážně mladý rodiny s dětma, to ano“.* Progres samotné obce ve vývoji respondentka považuje za nízký. Jako primární důvod uvádí nedostatek volných pozemků. Tachovsko obecně se dle respondentky rozvíjí převážně skrze průmysl situovaný v obci Nová Hospoda. Mezi pozitivum respondentka řadí přítomnost dálnice, která ulehčuje dostupnost oblasti.

Respondent č.5

Během rozhovoru byla položena otázka na užívání pojmu „Sudety“ (viz. výše). Následovala otázka na případné místní aktivity pro veřejnost pořádané obcí. Zde respondent č. 5 předkládá řadu společenských akcí, které jsou organizovány. *„My jsme měli štěstí, jako Sedliště, že tady je výbornej kontakt s těma rodákama (myšleno s bývalými Sudetskými Němci). My 30 let kamarádíme s těma dědkama a babkama když to přeženu. Těm je dneska 80 a byli odsunutý jako desetiletý děti třeba. No a oni se sem přijeli v roce devadesát celý nadšený podívat, založili výbor na opravu kostela a tak“.* Z dalšího pokračování rozhovoru vyplývá velká zainteresovanost německého obyvatelstva s obcí Staré Sedliště. Došlo ke zmiňované renovaci místního kostela, na kterou byly vybrány finanční prostředky jak z řad místních, tak právě bývalých Sudetských Němců. Dle názoru respondenta č. 5 by se bez finanční pomoci právě z Německa ona renovace vůbec nemohla uskutečnit. Můžeme zde tedy vidět jakýsi vztah příslušníků dvou národnostních skupin, které spojuje společná historie nebo zájem o ni v dané oblasti. K tomuto tématu uvádí: *„Velikej podíl na tomhle měl pochopitelně porevoluční vývoj. Tim, že se otevřely hranice a my jsme se s těma Sudetskýma Němcema dali takhle dohromady, tak to tady ze mě udělalo místního Sudeťáka. Nebo to teda nejsem, protože nejsem Němec, ale hrdej obyvatel Sudet,*

to jo“. Tyto akce jsou dle respondenta na Tachovsku čím dál tím více rozšířené. Uvádí: „*Dneska už to samozřejmě není jenom Sedliště. Licos se pořádá i v Boru, Holostřevěch a tak. Obecně tyhle akce se tu objevují častěji*“. Mezi další aktivity obce respondent uvádí hasičský a fotbalový spolek. Ty zde dle respondenta pořádají velkou část těchto akcí (Masopust, Májka, zimní ples, atd.). Během rozhovoru respondent uvedl, že místní lidé nemají jednotnou kolektivní paměť a nějaké návyky a zvyky. „*Tim, jak jsme tady tak různě namíchaný z různých koutů země, tak tady žádná tradice není žejo. Takže se to dává nějak horkotěžko dohromady. Takže se tady ty tradice tak trochu tvoří po novu. V tom tady ta pospolitost je teda*“. Na otázku vyhlídky na budoucnost obce Staré Sedliště uvádí: „*Starý Sedliště řekněme nějak stagnuje. Nejde nahoru, ale rozhodně se nevytrácí*“. Byla zmíněna vedlejší obec Nové Sedliště, která dle respondenta zažívá určitý pozitivní progres. „*Tam se nastěhovalo pár mladých lidí a ty jsou úžasně aktivní. Drží spolu*“. Tato vesnice dle výpovědi prožívá větší progres, než Staré Sedliště.

Rodáci

Respondent č. 6

Dle respondenta je často v oblasti Tachovska obchodní nabídka uzpůsobena německým zákazníkům. Konkrétně především obchody, benzinové pumpy a casina, která jsou situována v blízkosti státní hranice. Jako negativní faktor, který brzdí oblast v rozvoji, uvádí respondent odliv mladých lidí do měst. Respondent č. 6 je toho sám příkladem. Dalším migračním proudem je ekonomická migrace, kdy mnoho jedinců jezdí za prací do Německa. Dle výpovědi však většina mladých lidí po dostudování střední školy zůstává v oblasti a nemají ambice na studium vysoké školy.

Respondent č. 7

Na otázky ohledně rozvoje oblasti a její možné perspektivy do budoucna respondentka uvádí: „*Oblast není tak rozvinutá jako Plzeň, ale možná je*

důvodem velikost měst. Nicméně vesnice a města jsou udržována a snaží se o rozvoj k lepšímu“. Další možností vývoje oblasti vidí respondentka v průmyslu a stavebnictví. Negativní stránkou je zastavování volných ploch, což zasahuje do přírody. Dalším problémem je odliv mladých lidí pryč z oblasti. K tomuto bodu respondentka uvádí: *„Mladší generace se stěhuje do větších měst, kvůli studiu a lepšímu zaměstnání a samozřejmě větším možnostem, které velkoměsta nabízejí“.* Závěrem lze v závislosti na odpovědích konstatovat, že respondentka má stále k zmiňované lokalitě vztah. Nevidí zde však dostatek možností pro mladé lidi, což jí samotnou donutilo k migraci do většího města, konkrétně města Plzně. Respondentka nezaznamenává v oblasti přílišný rozvoj.

Respondent č. 8

V závěru rozhovoru jsem zjišťoval momentální stav obce Lesná a její případný možný progres očima respondentky. Dle výpovědi obec spíše stagnuje, nebo se její stav zhoršuje. Uvádí: *„Ta vesnice hrozně jako vymírá. To znamená, že třeba jako moje mamka měla tři děti a ani jedno tam nezůstalo. Postupně ta vesnice určitě ztrácí původní obyvatele“.* Do obce se stěhují převážně mladí lidé s rodinami, ale jde pouze o jedince. Dále uvádí: *„Jinak si nemyslim, že se tam něco děje. Celý to upadá“.* V obci existují různé sportovní kluby (nohejbal, fotbal). Kontakt s německým obyvatelstvem skrze nějaké spolky, společenské akce atd. v obci neexistuje. Možný rozvoj oblasti vidí respondentka v turistickém ruchu, díky nové výstavbě apartmánů v blízké lokalitě pod názvem Ostrůvek. Postupný zánik obce Lesná v průběhu času připisuje respondentka zániku jednotlivých prvků typických pro oblast jako je dřevařský průmysl, který byl v oblasti hojně rozšířen, nebo zcela zaniklé rybníky. Tímto způsobem dle výpovědi strádá a upadá celá oblast.

3.5 Vyhodnocení výsledků výzkumu

V poslední kapitole zabývající se empirickým výzkumem jsou shrnuta nasbíraná data a primárním cílem této kapitoly je jejich analýza. Pro lepší přehlednost bude ponechána struktura textu z předchozí kapitoly, tedy data budou analyzována v jednotlivých podkapitolách, a to biografické aspekty vyprávění, geografické aspekty vyprávění, historické aspekty vyprávění a perspektivy vývoje lokality. Ponecháno bude také rozdělení a následná analýza výpovědí dvou skupin dotazovaných, tedy amenitních migrantů a místních rodáků. Některé výzkumné otázky nebyly pokládány oběma skupinám respondentů, jelikož nebyly pro danou skupinu relevantní, nebo nebyly respondenty zcela zodpovězeny. Analýza jednotlivých odpovědí je tedy vždy složena z dostupných dat a z hlediska témat jednotlivých podkapitol.

Biografické aspekty vyprávění

V podkapitole biografické aspekty vyprávění nalezneme rozbor důvodů k migraci jednotlivých respondentů. Je zde zahrnuta jak amenitní migrace, tak migrace do měst. Dalším dílčím cílem této kapitoly je analýza dat, týkajících se povědomí a reinterpretace rodinné historie v oblasti. Posledním bodem je analýza budoucnosti jednotlivých respondentů v oblasti Tachovska.

U všech pěti respondentů ze skupiny amenitních migrantů proběhla migrace do venkovského prostředí až po dokončení studia střední či vysoké školy. Všem respondentů bylo v období uskutečnění jejich migrace přes 20 let. Čtyři z pěti respondentů ze skupiny amenitní migranti měli kontakt s cílovou destinací jejich migrace již před samotným přesunem do oblasti. Většinou se jednalo o rodinné příslušníky žijící v oblasti nebo rodinnou historii v této lokalitě. Tento fakt považuji vzhledem na jeho frekventovanost ve výpovědích za velice důležitý. Motivace přestěhovat se z města do vesnice tak mohla být tímto prvkem do značné míry podpořena. Dle několika výpovědí tento fakt respondenty ovlivnil i při vybírání cílové destinace, tedy oblasti Tachovska. Jako nejčastější důvody vedoucí k migraci do venkovského prostředí respondenti uváděli nedostatečné sžití s městským prostředím, znečištěné ovzduší, vysokou hustotu zalidnění a již

zmiňovaný osobní vztah k oblasti zprostředkovaný skrze minulé generace jejich rodiny či osobní zážitky. Během výzkumu byla věnována pozornost také povědomí respondentů o historii jejich rodiny v oblasti Tachovska. Tento prvek považují za klíčový vzhledem k výpovědím většiny respondentů. Všichni respondenti totiž prokázali velice dobrou znalost rodinné historie v oblasti. Tento fakt dle mého názoru a výsledků výzkumu do značné míry podpořil migraci respondentů a určil tak i jejich cílovou destinaci. Tři z pěti respondentů vypověděli, že mají v úmyslu v oblasti zůstat i nadále. Dva respondenti odvozují své místo trvalého pobytu spíše od potřeb rodiny, nežli od geografického prostoru.

U všech tří respondentů ze skupiny rodáci došlo k trvalému přesídlení do města Plzeň. Respondentka č. 8 již založila rodinu, respondenti č. 6 a č. 7 žijí v Plzni zatím z důvodu studií a příležitostných prací. Jako primární důvody vedoucí k migraci do městského prostředí respondenti uvádějí nedostatečnou nabídku vysokoškolského vzdělání, dostupnější sociální a kulturní vyžití, lepší nabídku práce a potřebu změny. Uvedené důvody vedoucí k migraci se ve výpovědích často opakovaly. Na jejich základě lze konstatovat, že oblast Tachovska disponuje mnoha kulturními, sociálními či ekonomickými příležitostmi, avšak pro některé jedince je i tato nabídka nedostačující, neboť nepokrývá všechny jejich potřeby. V oblasti zůstává převážná většina obyvatel, kteří se rozhodnou nepokračovat ve studiu po střední škole. Nejbližší dostupné vysokoškolské vzdělání nabízí město Plzeň, kam podstatná část jedinců zamíří. S potřebou vysokoškolského vzdělání či pracovních nabídek jedinci přicházejí do kontaktu s životem ve městě, které nabízí více možností v mnoha směrech. Tento faktor následně zapříčiňuje potřebu jednotlivců ve městě zůstat. Stejně tomu bylo dle výpovědí i u mnou dotazovaných respondentů. Povědomí respondentů o historii jejich rodiny v oblasti Tachovska je srovnatelné s respondenty ze skupiny amenitních migrantů. Rozdíl můžeme vidět v tom, že u amenitních migrantů znalost historie rodiny v oblasti často podpořila následnou migraci. Rodáky naopak tyto faktory v oblasti neudržely. Lze tedy diskutovat o vlivu migrace na kolektivní paměť. Na základě výpovědí ohledně zájmu v otázkách historie oblasti lze konstatovat, že amenitní migranti mají většinově větší povědomí a zájem o

tuto problematiku než místní rodáci. Pro ty historie oblasti, kde se narodili, nehraje takovou roli. Tento prvek vyplývající z empirického výzkumu považují za jeden z klíčových. Amenitní migranti mohou díky zájmu o historii oblasti, místní přírodu a celkově o lokalitu a její rozvoj vnést do kolektivní paměti nový impuls, který dle mého názoru lokalita nutně potřebuje, aby se mohla dál vyvíjet i po lidské stránce a ne pouze v materialistických odvětvích, jako je průmysl, cestovní ruch a podobně. O možném rozvoji oblasti bude pojednáno v podkapitole perspektivy vývoje lokality.

Geografické aspekty vyprávění

Otázky zkoumající vztah respondentů k přírodě Tachovska přinesly velice podobné výsledky u obou zkoumaných skupin, tedy amenitních migrantů a místních rodáků. Proto budou výsledky výzkumu představeny pouze v jednom odstavci a nebudou rozděleny na výpovědi amenitních migrantů a místních rodáků. Příroda je důležitým aspektem pro všechny dotazované respondenty. Ve výpovědích bylo několikrát zmíněno srovnání s blízkou Šumavou. Český les respondenti upřednostňují především díky jeho snadné dostupnosti a nedotčené přírodě. Zároveň však u většiny respondentů představuje příroda spíše sekundární aspekt, který dotváří celkový obraz lokality.

Historické aspekty vyprávění

Během analýzy dat popisující povědomí jednotlivých respondentů o historických událostech vyšlo najevo, že amenitní migranti mají většinou lepší znalosti historických událostí, které se v oblasti Tachovska udály v průběhu 20. století. Místní rodáci s těmito informacemi přišli do styku během školní docházky, ale dále se o toto téma více nezajímají. Z výsledných dat tak usuzuji, že právě historické události nejsou do takové míry součástí kolektivní paměti u místních rodáků, jako u amenitních migrantů. Ti o historii lokality projeví během rozhovorů zřetelně větší zájem. Nejvíce patrným rozdílem mezi výpověďmi obou skupin je tedy spíše zájem o historii oblasti. Historické připomínky na německou minulost se dle výpovědí z oblasti postupně vytrácejí. Do dnešních dnů můžeme naleznout německé nápisy, náhrobky apod. Jde však již

spíše o ojedinělé případy. Tento příklad lze interpretovat jako probíhající úpadek oblasti. Ještě před sedmdesáti lety byla tato oblast výhradně německá, avšak připomínky na tuto dobu zanikají a místní nemají potřebu tuto část dějin uchovat.

Perspektivy vývoje oblasti

Již z názvu práce je jasně viditelná důležitost této kapitoly. Presentování možných perspektiv vývoje oblasti je důležitou součástí práce. Primární snahou bylo objasnit vývoj kolektivní paměti a poté samotné oblasti. Dle výpovědí lze usuzovat, že obce a města v oblasti Tachovska se nevyvíjejí příhodným tempem. Do jisté míry to může být ovlivněno nízkou hustotou obyvatelstva. Pokud má obec např. 100 obyvatel, budou se hůře hledat jedinci, kteří budou zapálenými patrioty a budou mít snahu oblast rozvíjet. Pokud se tací lidé najdou, musí se vypořádat s komplikovaným postojem místních rodáků k inovaci jako takové. Dle výpovědí se podstatná část místních obyvatel bojí změny a to komplikuje možný rozvoj. Respondentka č. 2 ve své výpovědi uvádí: *„Ti lidé jsou vytrženi ze svých kořenů a je to nesourodá skupina, kterou spojuje jenom to, že bydlí na jednom místě“*. Dle výpovědí respondentů ze skupiny amenitních migrantů se v oblasti pořádají různé kulturní akce, ale jde především o snahu jednotlivců, která se neseťká s přílišným zájmem místních rodáků. To následně zapříčiňuje zájem aktivních jedinců, jelikož nevidí žádnou odezvu. Ze skupiny amenitních migrantů se nějak aktivně snaží oblast rozvíjet dva respondenti. Jde především o akce v obcích, kde žijí. Respondenti ze skupiny místní rodáci se nijak nepodílí na místním rozvoji, což je zapříčiněno jejich bydlištěm v Plzni. Amenitní migranty tedy nelze označit jako hnací motory ve vývoji oblasti Tachovska. Jejich zájem je stále spíše orientován na život v oblasti a ve venkovském prostředí jako alternativu k městskému způsobu života. V čem však osobně vidím potenciál jejich přítomnosti je jiné nastavení lidí. Amenitní migranti přišli do oblasti dobrovolně a to, že si vybrali právě tuto konkrétní oblast, má nějaký důvod. Místní obyvatelé zde žijí, protože se zde narodili. Dle výpovědí má jen několik jedinců potřebu zkusit něco nového, viz skupina rodáci. S narůstajícím počtem příchozích amenitních migrantů je možné skrze individuální paměť a následně kolektivní paměť přetvořit vztah místních obyvatel k oblasti a tím podpořit její

možný budoucí vývoj. Dle výpovědí momentálně oblast spíše stagnuje a právě amenitní migranti považují za jeden z možných faktorů, který tento stav mohou změnit.

3.6 Seznam respondentů

Respondent č. 1, (muž), 1970, Bor

Respondent č. 2, (žena), 1959, Bor

Respondent č. 3, (žena), 1948, Olbramov

Respondent č. 4, (žena), 1989, Milíře

Respondent č. 5, (muž), 1965, Staré Sedliště

Respondent č. 6, (muž), 1998, Plzeň

Respondent č. 7, (žena), 2000, Plzeň

Respondent č. 8, (žena), 1980, Plzeň

Závěr

Amenitní migrace se postupně dostává do veřejného povědomí vlivem okolního světa a jeho rostoucím zaměřením na materiální stránku a produkci zisku. Životní priority lidí se však liší a nikdy nebudou univerzální. To nevyhnutelně vyvolává migrační vlny do a z ekonomických center, která v dnešní společnosti tvoří převážně větší města. Právě amenitní migrace nám dává možnost úniku z koloběhu života v městském prostředí a nabízí tak alternativu v podobě života na venkově. Jedním z cílů této bakalářské práce bylo objasnit důvody amenitních migrantů, které je motivovaly odejít do vesnického prostředí. Důvody jsou různé, společným znakem však byla potřeba uniknout z městského prostředí, přílišná hustota obyvatelstva v městském prostředí či osobní preference venkova jednotlivcem. Podrobněji jsou tyto důvody popsány v kapitole výsledky výzkumu. Co však považuji za důležitý výsledek výzkumu je fakt, že dle výpovědí jsou amenitní migranti v rurální oblasti spokojeni a v převážné většině zde hodlají zůstat. To dokazuje, že se nejedná pouze o krátkodobý migrační fenomén, kterým si společnost prochází. Naopak se s růstem měst dá očekávat migrační odliv obyvatel na venkov.

Dalším cílem výzkumu byla snaha objasnit vliv amenitních migrantů na kolektivní paměť a na rozvoj oblasti celkově. Amenitní migranti na základě výsledků výzkumu přinášejí nový impuls a především nový způsob nahlížení na oblast. Pro kýžený rozvoj oblasti je odlišné vnímání lokality stěžejním prvkem a je nutné jej promítnout do kolektivní paměti oblasti. V tomto osobně vidím nejreálnější možný vliv amenitních migrantů na perspektivy vývoje oblasti Tachovska. Tato lokalita má charakteristickou minulost, která se zřetelně podepsala na její dnešní podobě. Právě německá přítomnost v oblasti byla odsunuta jak fyzicky, tak i v mentální rovině. Tím však oblast přišla o určitou část kolektivní paměti, kterou by znovu mohly vybudovat právě amenitní migranti. Amenitní migrace má čím dál tím větší vliv a má potenciál rozvíjet nejen oblast Tachovska, ale i jiné lokality po celém světě.

Tato bakalářská práce má sloužit jako představení pojmu amenitní migrace. Cílem empirického výzkumu je reflektovat vliv amenitních migrantů na vývoj oblasti Tachovska. Jelikož je počet respondentů výzkumu relativně malý, lze považovat tuto práci za pilotní studii a může sloužit jako základ pro budoucí studie. Dle mého názoru si tato problematika zaslouží bližšího zkoumání. Pro další studie by byl bezpochyby vhodný větší vzorek respondentů a kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Věřím, že zkoumat amenitní migraci v souvislosti se směrem, kterým se dnešní svět ubírá, má smysl.

Seznam použité literatury:

Babická, K. (2011). Pracovní migrace do České republiky. In: Scheu, H. CH., *Migrace a kulturní konflikty* (Praha: Auditorium), s. 178–190.

Bartoš, M. – Kušová, D. a kol. (2011). *Amenitní migrace do venkovských oblastí ČR* (Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce).

Bartoš, M. – Kušová, D. (2005). Amenitní migrace jako nová forma specifické globální migrace a její vliv na kvalitu života. *Životné prostredie* 39 (6), s. 315–318.

Český statistický úřad (2022). Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2022. *Český statistický úřad*. 29. 4. 2022 (<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>, 23. 7. 2022).

Demek, J. –Mackovčín, P. a kol. (1987). *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny* (Praha: Academia).

Fatková, G. – Funk, L. a kol. (2014). *Tachovsko: krajina v paměti / pamět v krajině* (Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni).

Glassheim, E. (2019). *Očista československého pohraničí: Migrace, životní prostředí a zdraví v bývalých Sudetech* (Praha: Academia).

Hahn, H. H. (2007). *Hundert Jahre sudeten- deutsche Geschichte. Eine völkische Bewegung in drei Staaten* (Frankfurt am Main: Peter Lang).

Hahnová, E. – Hahn, H. H. (2002). *Sudetoněmecká vzpomínání a zapomínání* (Praha: Votobia).

IOM: World Migration (2003). *Managing Migration – Challenges and Response for people on the Move* (Geneve: IOM), s. 17.

Jeřábek, H. (1993). *Úvod do sociologického výzkumu* (Praha: Karolinum).

Kovařík, M. (2018). *Zapomenuté Sudety. Sociologicko-ekonomický pohled na současnou krajinu a obyvatele Sudet [diplomová práce]* (České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích).

Král, V. (1993). Rehabilitujme název Sudety. *Geografické rozhledy* 2 (4), s. 105.

Palát, M. (2014). *Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií. In: Klímová, V. — Zítek, V., XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách* (Brno: Muni Press), s. 708— 714.

Pauknerová, K. (2019). *Krajina mezi pamětí a zapomináním. Studie z Čech* (Praha: Karolinum).

Procházka, Z. (1994). *Český les - Tachovsko* (Domažlice: Nakladatelství Českého lesa).

Ravenstein, E. G. (1889). The Laws of Migration. *Journal of the Royal Statistical Society* 52 (2), s. 241–305.

Ravenstein, E. G. (1885). The Laws of Migration. *Journal of the Royal Statistical Society* 48 (2), s. 167–235.

Rumpík, Viktor (2021/2022). Migrace [přednáška] 4. 10. 2021 (Plzeň: Fakulta filozofická ZČU v Plzni).

Stojanov, R. – Kavanová, K. (2009). Migrace v kontextu environmentálních změn. *Geografické rozhledy* 18 (5), s. 28–29.

Uherek, Z. a kol. (2016). *Migrace: Historie a současnost* (Ostrava: Občanské sdružení PANT).